

Katalog över nordiska mirakelberättelser

JANKEN MYRDAL & GÖRAN BÄÄRNHIELM

Först anges miraklernas tidsperiod för varje kultobjekt, därefter var miraklerna är publicerade. För varje fall anges: Nummer, namn, ålder, titel, ort/socken, landskap, fallbeskrivning, samt eventuellt övriga upplysningar. Handskriftsförhållanden redovisas inte, dock har viktigare litteratur tillfogats. Det religiösa innehållet redovisas endast i begränsad omfattning i denna kulturhistoriska katalog. Korshänvisningar till andra nedteckningar av samma mirakel ges i parentes.

Denna katalog är inriktad på kulturhistoria och upplysningar om religion, exempelvis i samband med självmiraklet, har inte medtagits. För utförligare information om helgonen se utgåvorna nedan samt Lundén 1973 (svenska helgon), Krötzl 1994 och Ellis Nilsson 2015 (danska helgon). Flera av de svenska berättelserna har tillkommit i kanonisationsprocesser, och informationen som ges är då så utförlig att katalogen bara ger brottstycken av all den kulturhistoriska informationen – eller för att uttrycka det mera spetsigt: ju längre fram i tid desto ofullständigare är katalogens uppgifter. I dessa senmedeltida berättelser finns också åldersangivelser på alla vittnen, och därmed har vi en corpus av tusentals personer med angiven ålder från medeltidens Sverige.

För att underlätta hänvisningar har alla kultobjekt fått förkortningar. De *danska* är: Thøger (T), Knud den Helige (Kn); hertig Knud Lavard (KL); prost Kjeld i Odense (Kj); abbot Vilhelm (V); Nils kungason i Århus (Ni); Erik Plovpenning (EP). De *svenska* är: Erik (E); Birgitta (B); Nikolaus (N); Ingrid (I); Petrus (P); Brynolf (B); Katarina (K); David (D), en undergörande bild, Helga Lösen (HL), samt Henrik (H) med mirakel i det som nu är *Finland*. För *Norge* är Olav ensam (●).

Ortsangivelser baseras på olika utgåvors register (se nedan), och som regel finns utförligare Ortsangivelser i dessa register. För Ortsbestämning har även använts för Danmark: *Atlas över Danmark:*

Historisk-Geografisk atlas, av Dam och Jacobsen (2008) och för Sverige *Kartor över det medeltida Sverige och dess ortnamn* (1967).

För utgåvor och översättningar anges fullständiga titlar i katalogen, för att underlätta sökbarhet, men för övrig litteratur som anförs hänvisas till litteraturlistan i inledningen för fullständiga upplysningar. Katalogen över de svenska miraklerna har tidigare publicerats i Myrdal och Bäärnhjelm 1994. Här har en del rättelser gjorts och för Erik och Birgitta har mirakel tillförts som vi inte kände till 1994.

Katalogen innefattar endast mirakel som skett efter döden. Avslutningsvis finns ett avsnitt om mirakel och liknande händelser under helgonens livstid, men som en beskrivande text snarare än en katalog.

Se även det pågående projektet: Kartläggning av religion i vardagen: Medeltida helgonkultur i Sverige och Finland, Linnéuniversitetet, under ledning av Sara Ellis Nilsson

Litteratur (se också katalogen)

- Ellis Nilsson, Sara E., *Creating holy people and places on the periphery: a study of the emergence of cults of native saints in the ecclesiastical provinces of Lund and Uppsala from the eleventh to the thirteenth centuries*. Göteborg 2015
- Krötzl, Christian, *Pilger, Mirakel und Alltag: Formen des Verhaltens im skandinavischen Mittelalter (12.-15. Jahrhundert)*, Tampere 1994
- Lundén, Tryggve, *Svenska helgon*, 2:a uppl, Stockholm 1973
- Myrdal, Janken och Bäärnhjelm, Göran, *Kvinnor, barn och fester i medeltida mirakelberättelser*, Skara 1994

NORGE

I Norge är Olav allenarådande bland helgonen, Även om det givetvis funnits flera helgon har de inte gett upphov till bevarade mirakelberättelser.

OLAV (O)

Död 1030, grav i Trondheim (Nidaros)

Mirakelsamlingen skapades av ärkebiskopen Öystein. De första tio miraklen är från före cirka 1250, därefter tillkom mirakel fram till Öysteins död 1188, möjligen har några tillfogats fram till 1200 då den äldsta handskriften skrevs. Jirouškova 2014 har i detalj utrett förhållandet mellan olika handskrifter och gjort en kritisk edition som helt ersätter tidigare. En översättning till norska gjordes 1930, men då utelämnades mirakel 30 (enligt den numrering som Jirouškova har). Dessutom tilläggs här tre Olavsmirakel som inträffade i Skåne, serie B. Säkerligen finns det fler, men sökningar i det norska diplomatarium (Diplomatarium Norvegicum) har ännu inte givit några belägg. Observera att Skard strukit mirakel nr 30, om en otuktig klerk.

Jirouškova, Lenka. *Der heilige Wikingerkönig Olav Haraldsson und sein hagiographisches Dossier: Text und Kontext der "Passio Olavi" mit kritischer Edition 1-2*. Leiden 2014, (Latin, katalog över alla mirakel i band 2 s. 714-720)

Passio Olavi: Lidings saga og undergjerningane åt den heilage Olav, översatt av Eiliv Skard Oslo 1930 Numrering enligt Jirouškova. Här utelämnas det första om Olavs drömsyn om himmelfärd när han dog. Även det tionde som redogör för en händelse under Olavs livstid då han undgick att bränna sig. Även de följande fyra miraklen har legendartad karaktär. En egendomlighet med de norska miraklerna jämfört med de från Danmark och Sverige är att namnen på de som drabbats sällan nämns.

2. blind man, smörjer Olavs blod på ögonen
3. Guttorm, Olavs brorson, på vikingafärd, sjöslag
4. Slag i Konstantinopel mot hedningar
5. I Danmark en tjänstekvinna från Norge, sätter bröd i ugnen under Olav den heliges dag, brödet blir sten.
6. Pojke med tungan utskuren orättvist. Tungstumpen drogs ut och han kunde tala.
7. En man fångad av slaverna, fick tungan utskuren. (=6?)
8. Kvinna illa värkbruten, fötterna krökte sig.
9. Ung kvinna hade vänskap med engelsk präst, skvaller. Hennes två högättade bröder tog honom bort från

husen, bröt hans ben, skar av tungan och stack ut ögonen. En fattig kona tog hand om honom.

11. En bonde anklagades av storbönder för tjuveri, skulle hängas. Blev upphängd men stödde sig på en bjälke. Skars ned av hustru och barn, föll.
12. Stor eld i Trondheim, kyrkan räddades.
- 12b. Man fick ögonskador av branden.
13. Dansk ung man fångad av slaverna, flykt, tillfångatagen, ny flykt.
14. I Trondheim kvinna plågad av "fang", blev sjuk på bröllopsnatten, kroppen livlös, hon fick det varje månad även innan bröllopet.
15. I Holmgård (Novgorod) brand, en präst i Olav den heliges kyrka stoppade elden med relik.
16. I Telemark, folk kommit samman för att rådgöra om kyrkbygge, hade inte sten, skulle bygga i trä, men då fanns mycket sten vid en fjällvägg.
17. I en bygd nära Trondheim kom ett barn bort. Föräldrarna, var på gästabud, bad andra vara med och söka. Tredje dagen fann de pojken sovande nära ett hus där de hade letat förr.
18. En syndig man från Ytterøy, blind.
- 19a. Det året kyrkan upphöjdes till ärkebiskopskyrka (1152-53) kom tre krymplingar, en av dem också blind.
- 19b. Samma år en stum.
- 19c. Samma år kom en kvinna från Sverige, hon var blind.
20. Nordisk krigare hade köpt trä i Ryssland som var stum, han var smed. Blev såld från man till man, hamnade hos köpman som gav honom fri. Kom till Holmgård (Novgorod), en kvinna bad för honom.
21. Norska kungen (Inge) skadat knäet, då kyrkan i Trondheim skulle vigas.
- 22a. Samma tillfälle en liten flicka, värkbruten sedan barndom.
- 22b. Ett år senare en flicka, lederna hade kroknat, hälarna krökte sig under henne i fem år.
23. Kvinna återfick synen på Stiklastad, rispad av pojke när bon var ung.
24. Köpman låg på Island, föll på isen och bröt benet, foten ruttnade.
25. Två bröder, en präst och en lekman, från Frankrike, blev drivna från farsarvet, brände inne sin mor, en liten bror och en man som gift sig med modern. De blev smidda i järn och drog till Jerusalem, och runt kristenheten, även till Olavs kyrka; där togs den andre broderns järn av.
26. I Möre: en kornbod fylld med säd botades av eld.
27. Ett skepp drevs av vinden mot en bergsudde.
28. Ung man fördes bort i fångenskap av hedningar, flydde.
29. En plats sunnanfjälls, småpojkar lekte med båt som

- kom loss och gled mot forsen. Båten fastnade på en liten sten mitt i forsen. Det kastades ett rep till stenen, och pojarna kröp över
30. Otuktig dansk präst, straffas med impotens (struken i Skard 1930).
31. Två bröder, spanjorer, hade slagit ihjäl sin styvfar och sin mor, och bränt ned ett kloster där den man de jagade gömde sig, även fem munkar brann inne. Järnslagna, reste runt till kyrkor, och yngre brodern hade fått sår på armen av järnet.
32. En ungdom. stum.
33. Bonde som hette Tor, nära Trondheim, enda sonen värkbruten i knäet, benet krökte sig.
34. I Sogn: badstugan på bondgård började brinna, lågorna slog ut genom takglugg och dörr.
35. När kung Øystein styrde, misstanke om att en kungadotter stulit relikier till Danmark, kistan öppnades.
36. Stum man.
37. Byggnadsarbete på katedralen, uppe på murtinna brast bron dit de drog upp sten, biskopen Øystein föll, slog emot karet de rörde kalk i (självbiografisk berättelse).
38. I en fjällbygd kallad Rendal: en man som hette Tore, nygift, lam, döv, stum i 8 veckor.
39. En pojke i tjänst ett år i gården Ut-Torgar. Skulle till skogs och hugga ved, två väna kvinnor kom fram inne i skogen, han följde med dem till en håla, beskrivning av bergtrollens hem.
40. Kvinna miste synen.
41. Ung man från Lund fick synen åter i det kapell i Ringsaker, Hedmark som var vigt åt Olav, först ledsyn och sedan kom han till Nidaros.
42. Kristna predikade i Estland, en man som inte var kristen blev sjuk, prövade skamliga konster, omvändes. Två män från Estland, nyligen omvända, berättade.
43. Enson till en hög kyrkoman blev renad från spetälska, läkarna visste inga råd.
44. En ung man hade varit i Finnmarken, många var där på fiske efter fastetid, de fiskade omgivna av hedningar, de kristna fick fisk men inte hedningarna.
45. En bonde hade haft mycket boskap, men antingen var korna galla (kunde inte bli dräktiga) eller så dog kalvarna. Sju år i rad hade alla kalvar dött, men efter löfte hade under tre år tolv överlevt. Skänkte en trevintrars stut till kyrkan i Nidaros.
46. Kvinna värkbruten så hon inte kunde gå, tagit sig in i staden på händerna. Fick allmosor vid kyrkan.
47. Stum och döv pojke, hörde till cistercienserklostret intill Nidaros.
48. En liten pojke, stum.
49. En värkbruten pojke som hette Karl, fötterna krökt sig under honom, varit sjuk i tre år.

50. En krigare (adlig?) från Britannien dräptes in broder i en tvist om arv, samt även modern som villeggå emellan. Smidd i järn, kom till Olavs kyrka, järnen föll av.

Serie B. Tre Olavs-mirakel nämnda i ett av Katarinamiraklen (K L94). Dessa nämns som mirakel vid den kända Olavs-bilden i Lunkende kyrka i Skåne, och förskriver sig från 1470-talet, dvs. tre hundra år efter de andra. Observera att dessa mirakler inte hörde samman med någon pilgrimsresa till Trondheim, det var en helt lokal kult och skulle också kunna ses som mirakler knutna till ett kultobjekt, i det här fallet en bild av Olav den Helige.

Litteratur: Fröjmark, Anders, "Barn och ungdomar i medeltida mirakelberättelser", i *Kalmar län: Årsbok för kulturhistoria och hembygdsvård* 81 (1996-1997), s. 29-36

B1. Barn som skurit sig med kniv

B2. Barn som drunknat

B3. Barn som kvävts av sin mor i sängen

DANMARK

Det finns en utgåva av de latinska texterna, Gertz, M. C, Vitae sanctorum Danorum. København 1908-1912 (VSD). Dessutom gjordes några år tidigare en översättning av de flest till danska: Olrik, Hans: Danske helgeners levned, København 1893-1894 (Olrik). Den sistnämnda har återutgivits, dock utan att kompletterat med de mirakel som förblev oöversatta.

THØGER (T)

Död i mitten av 1000-talet, grav i Vestervig på Jylland.

Ett fragment av mirakelberättelser nedskrivna i mitten av 1200-talet finns bevarat, nedre delen av bladet förlorat. VSD s. 25-26 (latin), omnämnd Olrik s. 338, dock utan att miraklen översatts.

1. Förföljda, troligen till sjöss, i Danmark.
2. Eskil, biskop negativ till Thøger, ångrade sig och blev anhängare av helgonet.
3. Tjänarinna, som skötte och gav mat till en mans barn, blind.
4. Adlig med ögonproblem (blind).

5. Båt i sjönöd, hård storm, kvinna lovade en fin mässhake som offergåva.

KNUD DEN HELIGE (KN)

Död 1086, grav i Odense.

Serie A

Helgonberättelse som nämner mirakler från cirka 1120-1124. Olrik s. 98, 341-347 (danska), VSD s. 130 (latin) + Blinda, döva, stumma, vissna händer, lama, spetälska.

Serie B

Dikt från mitten av 1200-talet mirakler från 1100-talet fram till 1200-talet. Olrik 341-347 (danska), VSD 163-166 (latin)

1. Esbern lille, pojke, Fyn, förlamad.
2. Kvinna, hög börd, Jylland, benen uppdragna till bröstet.
3. Bonde, stal häst av en annan bonde som också brukade klostrets mark, straffades med sjukdomsanfall, erkände och benådades från döden men fick böter.
4. Ung kvinna (virgo), besatt av ond ande när hon var fem år och förblev i tolv år stum (17 år gammal), började tala på hemväg från Knuts grav.
5. Brand i Odense, Albanskyrkan svedd.

KNUD LAVARD (KL)

Död 1131, grav i Ringsted, Själland.

Miraklerna har sammanställts ur flera handskrifter; de första skedde direkt efter dråpet 1131, några skedde under Sven Grathes kungadöme 1146-57 (till nr 11) resten är från 1100-talets senare del. Dessutom omtalas mirakel i hymner, *Carmina Ecclesiastica*, i en handskrift från 1200-talet.

Hymner. VSD s. 227 (latin)

+ Lama, döva, blindas, stumma

Mirakelsamlingen. Olrik s 353-362 (danska, VSD 242-245 (latin), numrering enligt VSD. 1130-tal till 1150-tal:

1. Kvinna, talade nedlåtande om helgonet vid hans källa, nämner sitt fina ärmtyg. Hon drack av vattnet, föll till marken, magen svullnade upp, urin och skarn gick från henne, utskämd.
2. Präst, ville inte tro på helgonet gick till källan, drack,

och tre av hans tänder blev brutna i småstycken, ångrade sig.

3. Prästdotter, vanskapt, utmärglad, läkemedel hjälpte inte. Vatten från källan hälldes över henne, hon drack.
6. Daglönare hos präst, vattusot, svullnader fyllda av vatten.
7. Dräng, son till präst, sjuk. Tidigare hade denna präst och en annan, som var anhängare av Nils och Magnus, motståndare till Knut, hållt hundurin i källan. (En annan version ges i framställningen om Knuds liv och gravläggning, Olrik 142, VSD 201, här är det två äldre kvinnor, trollkunniga, som råder till att hålla hundurin, se Damsholt 1985 s 206)
8. Man, halt, länge vid graven. Lämnade sina kryckor, men de togs bort av orena.
9. Kvinna, Norge, spetälsk.
10. Två kvinnor ville offra, men tillbakavisades eftersom de var prostituerade.
11. Kung Nils var i Ringsted (1131 till 1134) till Knuds grav för att ofreda, fick tre revben knäckta.

1100-talets senare del:

12. Liten flicka blind och dövstum, + och även 13 andra vid graven.
13. Fru jagades av tyskar som skulle föra bort henne, flydde i vagn med sitt folk, den som skulle röva henne föll död ned från hästen.
14. Präst, njursten (*calculus*) och svulst i testiklarna. Blev sedan kanik.
15. Kristna överfallna av sjörövare (*vender*), men vann seger utan att någon blev sårad. Ett spjut som slungats mot dem togs till graven.
16. I Sverige: en köpman på en ö (namnet utelämnat) blev tillfångatagen av hedningar och lagd i bojor. Blev fri och återvände hem till Sverige. Sände sedan 144 pund rökelse till Knuds grav.
17. Ester, Skåne, vid föräldrarnas död stum av sorg och var så i 17 år.
18. Kvinna, blind.
19. Kvinna, lam 12 år i smärtor, körd i vagn till graven. Ingemar vittne, kvinnans man var landbo till honom (möjligen Ingemars kammarmästare åt kung Valdemar i början av 1200-talet).
20. Kristina, ung flicka från Ribe, Jylland förlamad i högra sida. Tidigare till olika helgon, i Roskilde övervintrade hos en kvinna, Kettilög, och följde med henne till Ringsted.
21. Thorsten, ung man, lam, kom till graven och bodde då hos klostrets skomakare. Frisk vid graven efter en procession.
22. Sjutton landsbybor från Halland, stor dödlighet bland boskap. Kastade lott mellan Helige Olav och Helige Knud. Märket för Knud kom ut. Berättat för

klosterbroder från Ringsted i Skåne vid fisketiden, klosterbrodern fick en penning från varje man i byn.

PROST KJELD (KJ)

Död 1150, grav i Viborg.

Helgonberättelsen från 1180-talet i olika handskrifter med något olika listor. Olrik s. 163-164 (översatt till danska men endast till nummer 7), VSD s. 271-275 (latin). Numrering enligt Stjernfelt, VSD. O. F., *Den salige Kjeld Bekenders levned og undergerninger, Sankt Kjeld, levned og undergerninger*, Viborg 1961, s. 31-36 (samtliga översatta till danska).

Litt: Agergaard, Erling, *Sankt Kjeld af Viborg*, Viborg 2015, med en ofullständig redovisning av miraklen s. 49-51

1. Man, Norge, lam, tjänade sedan bröderna.
2. Kvinna, blind 20 år.
3. Man, bristning inombords ("ruptus interius"), inälvorna hängde ut.
- 4a. Kvinna, besatt av ond ande.
- 4b. En spetälsk man.
- 4c. En lam man.
- 4d-i. Sex blinda kvinnor och män.
- 5a. Kvinna, lam.
- 5b. Kvinna, blind länge.
- 5c. En spetälsk man.
- 5d. Många med onda andar.
- 5e. Många med sjukdomar.
- 5f. Flicka, dotter till Bodil, lam.
- 6a. Man, blind många år, fick sin syn åter.
- 6b. Kvinna, blind 10 år.
- 6c. Kvinna, blind fem år.
- 7a. Flicka stum.
- 7b. En man spetälsk.
- 7c. Man, Själland, blind.
+ Många andra mirakler
- 8a. Kvinna dövstum.
- 8b-d. Tre män befriade från orena andar.
- 8e. Pojke frisk från sten (njursten).
- 8f-g. Två blinda män.
- 9a. En blind man från Djursland, Jylland.
- 9b. Flicka från Salling, norra Jylland, blind i sju år.
10. Flicka från Års, norra Jylland, blind, 10b. och två andra kvinnor med henne.
- 11a. Ung kvinna (iuvenula) blind, Hardsyssel, västra Jylland.
- 11b-f. Fem andra kvinnor blinda.
- 11g. Kvinna från Farsø, norra Jylland kunde inte räta på huvudet.

- 11h. Flicka från födelsen krympling.
- 12a. Kvinna från "Hormongersyssel", trol. Hornum härad, norra Jylland, återfick synen.
- 12b-d. Tre kvinnor återfick synen.
- 13a. En stum och lam/svagsint ("mutus et debilis") man.
- 13b-d. Tre andra män fick synen.
14. Flicka 10 år, med spetälska och spetälsk i tio år ("puella decem annis leprosa").
- 15a. Kvinna från Ålborg, norra Jylland befriad från spetälska.
- 15b-e. Fyra blinda män.
- 16a. Pojke 9 år, sedan födseln blind.
- 16b. Thone Bylck, man, förrutnad fot och andra sjukdomar.
17. Kvinna med demoner befriad när andra bad.
18. Kvinna spetälska som täckte hennes kropp.
- 19a. Fadermördare från Skottland, en järnboja runt armen som botgöring.
- 19b. Kvinna spetälsk i tre år, från Ingerslev, Rougsø härad, norra Jylland.
- 19c. Lam/halt man.
- 19d. Stum pojke helad i närvaro av fader.
20. Brand nära klostret kvädes av vind och regn.
21. Man från Sverige, som dödat sin bror som var präst, som botgöring tre järnband, pilgrimsresor till flera kultplatser, två hade fallit av och det tredje föll av vid Kjelds grav.
22. Flicka i sjuksäng i tre år.
23. Köpmän från Viborg, såg kvinna i Ribe som vävde under Sankt Kjelds fest 1117, hon svarade dåraktigt att hon ringaktade helgonet, blev blind men bad om nåd och fick synen tillbaka samma dag (själva miraklet på hexameter)

ABBOT VILHELM (V)

Död 1203, grav i Æbelholt kloster, Själland.

Samlingen nedskrivnen på 1220-talet och baserades på flera förteckningar och därför har miraklerna delats i tre serier.

Serie A

- Olrik s. 250-260 (danska), VSD s. 345-351 (latin. Numreringen i VSD börjar på nr 33 och har därför inte använts här).
- + Onda andar, värkbrutna, blinda, halta, döva, stumma, lama, spetälska, döda och halvdöda, även djur och stormar stillnade
- A1. Grimolf 15 år, lärling i Æbelholt kloster, fallandesjuka (epilepsi)
  - A2. Svend Tolvsön, fallandesjuka.

- A3. Kvinna, Freerslev sn (nedlagd 1500-talet, idag under Herlev sn) norra Själland, besatt av ond ande, hånar många och bland dem en dekan för att stjäla fattig kvinnas höna (kvicktionde?), botad med heligt vatten.
- A4. Annan kvinna, Freerslev sn (se A3), besatt av ond ande, samma kur.
- A5. Estrid, Mellöse, Lyngby sn (öster om Arresø), norra Själland, lust att äta rotfrukt, grävde upp i sin trädgård och sedan för en ond ande i henne, hotade ta livet av sig och sina barn, blev slagen med ris.
- A6. Kvinna, Viders hustru, Mellöse, födslovändor, födde döfött barn.
- A7. Man, Villinge, Esbønderup sn (nära Esrums kloster), norra Själland, vansinnig, levde ibland i skogen.
- A8. Tjänare, till biskop Peder i Roskilde, såg brinnande faklor ovanför graven.
- A9. Fattig kvinna, uppsvullet underliv och kunde knappast omspänna sig med 3 alnar lång bälte, botad, bältet upphängdes i kyrkan.
- + Efter det att helgonet flyttats till ny gravplats 1210 inträffade fjorton mirakler och sedan under hela påskhögtiden fyra till fem varje söndag vid graven

Serie B

- Andra underverk. Olrik 261-273, VSD 352-362
- B1. Olava, København, ögonsjuk som barn, sedan blind, jämför C4.
- B2. Man, 20 år, lam, buret på bår till graven.
- B3. Ragnhild, Bårslöv (nära Helsingborg), Skåne, blind, ledd av sin bror till graven, var gravid, fick anfall men födde inte i förtid, återfick synen.
- B4. Anders, präst, Sundby, Fredriksund sn, norra Själland, långvarig ögonsjukdom.
- B5. Ketill, köpman, Norge, stum sedan 11 år, följde med borgare från Roskilde, vittne en adlig kvinna som han bott hos i två år.
- B6. Peder son till bonde 12 år, Lystrup, Lyngby härad, nordöstra Själland, dövstum. Sonen hade vaktat boskap, vaknade döv och stum.
- B7. Son till man, 7 år, född dövstum, botad och talade men stammade lite.
- B8. Liten dotter till kvinna, stor böld i ögat, vid festlighet med mycket folk vid graven, gick till munken som tog sig hand om sjuka, bölden brast och materia flöt ut.
- B9. Kvinna, plågades av många smärtor, återvände till sitt hus från graven och inväntade livets avslutning.
- B10. Man, i byn Annise intill klostret, lam och nästan sinnessjuk, återvände från graven, blev frisk, men gick ut i skogen för att hugga ved, och fick en ek över sig och dog.
- B11-12. Två kvinnor, i byn Annise, den ena blind, den andras lemmar förtärdes av eld. Grannar vittnade.
- B13. Regner, präst levde som värdslog, Harjager, västra

Skåne. Fick eld på tungan och var nära döden, sände son att hämta sista smörjelsen i Lund. Löfte om bättring, svulsten sprack, etter och blod flöt ut. Uppfyllede inte löftet.

- B14. Kvinna eller flicka (puella, mulier) till prästen i socknen Gjørlose, nära Hillerød, norra Själland, sjuk.
- B15. Kvinna, Ribe, efter barnafödande vansinnig i flera veckor, slog sina närstående, släpad till graven bakbunden, efter en natt frisk, satte upp sitt hår och iförde sig kläder.
- B16. Bernard seglade till marknaden i Skåne, falk som han hade på handen flög bort, löfte om vax, falken tillbaka nästa dag.
- B17. Cecilia, Egby/Ejby, Glostrup sn, norra Själland, lam, delvis botad vid graven, men högra armen fortsatt lam, återvände flera gånger, biktade sig för dold synd och blev då frisk.
- B18. Ligner, rik ung man, Gotland, spetälsk, försökte hos läkare men inte blivit botad. Efteråt kunde han, som på grund av stanken hade varit avskydd, nu bo med andra. Vittnesbörd från socknenbor.

Serie C

- Olrik s. 277-285 (danska), VSD s. 363-369 (latin)
- C1. Ingefrid, dotter, "Nordenberge" i Lyngby, Själland (orten inte identifierad), spetälsk och blind på vänstra ögat, blev frisk vid graven, återvände nästa år med modern. Prästen Johannes och modern vittnen.
- C2. Tonna, Halland, spetälsk.
- C3. Kvinna, 26 år, Norge, krympling. Hade gästade många helgedomar, Gud ville att hon skulle komma till Vilhelms grav.
- C4 Olava, København, från födseln krympling, jämför B1.
- C5. Gyda, Lund, Skåne, sammandragna senior, hade varit vid graven två gånger tidigare, låg nu från Kristi himmelfärd till pingst. När hon blivit frisk gick hon tre gånger runt graven och sjöng tacksägelse.
- C6. Povl 8 år, son till Hemming, Torup, på halvön Halsnæs vid Isefjords utlopp, norra Själland, bodde vid sidan av munkarnas Asserbo, och hans familj skötte hästkvarnen där. Medan de andra skördade hö på morgonen skulle han sköta kvarnen, Han föll in i kugghjulen. De drog honom ur hjulet, till graven 8 dagar senare.
- C7. Ankas son, 4 år, Oreberg, Holborg hd, norra Själland, lekte med andra barn vid en å, drunknade, pojkarna sprang hem och berättade, modern slet sönder sina kläder, rev sitt hår. Grannarna letade och hittade pojken och drog upp honom. Hängde honom i

fötterna, öppnade munnen med träbit, rullade honom itråg, löfte om stor gåva, följande år betalade modern.

NILS KUNGASON (NI)

Dog 1180, grav i Århus.

Helgonberättelse slutlig utformning början av 1300-talet. Först några mirakler från obestämd tid, så några från 1250-talet och sedan ett antal fram till början av 1300-talet. Olrik s. 301-314 (danska). VSD s. 400-406 (latin). Numrering enligt VSD.

Serie A

Fram till omkring 1250:

- A2. Kvinna, amma till Nils kungason, blind.
- A4. Kvinna, en ko störtade död, grät, inget att föda barnen med, bad med grannar, kon reste sig.
- A5. Kung Valdemar, falk död på handen under falkjakt, löfte om att skänka en mark silver.
- A6. Dräng till adelskvinna i hennes gård, från födseln krympling, hon sände honom till graven. Tjänade sedan i 30 år som bagare på gården.
- A7. Piga hos kvinna på Själland, blind.
- A8. Pojke uppfostrad av man, som gav honom bröd (fosterfader), pojken föll i eld och brände högra handen, fosterfadern lade på värmeförband (aska) och delade ut allmosor.
- A9. Son till man, krympling från födseln.
- A10. Man, Randers, norra Jylland, från barndomen stum, vid graven talade såväl tyska som danska, hade tidigare varit till Helige Jakob i Spanien och hos andra helgon.
- A11. Son till hustru, 3 år, Randers, Jylland, blind på grund av böld, ögat var utträngt, efter besök vid graven till härbärgat, frisk när bandaget löstes hemma.
- A12. Flera borgare från Köpenhamn, sjönöd, kunde inte få ut vatten med pumpen, kastade lott mellan helgonen Knut, Vilhelm och Nils, ovädret upphörde. Alla kom till Århus för att vittna.
- A13. Man, sjuk sju veckor i foten, löfte, offrade fot av vax vid graven.

Från omkring 1250:

- A14a-b. Två kvinnor, blindas 1250.
- A15. År 1251 i Randlev, Hads härad, Jylland, pest rev bort får, en man gjorde löfte om ett lamm och alla får dog utom hans.
- A16a Flicka 12 år, spetälsk, helbrägd i fru Ingeborgs åsyn (Ingeborg till Kalundborg, Ebbe Snares dotter).
- A16b. Anders, fru Ingeborgs son (se 16a), dödssjuk.
- A17. Åsa, fränka till fru Gyrit i Århus, fiskben i halsen.

A18. Man i klostret Glenstrup vid Randers, med sina tjänare (troligen gäst), stum, kunde bara säga ja och nej. Begav sig till Århus, kunde sedan tala och blev i klostret till sin död.

A19. En krympling, Randers, Jylland, till Århus 1252.

Serie B slutet av 1200-talet:

- B1-5. Mirakler under Nils livstid, bland annat rekommenderade han bybor med boskapspest att låta boskapen dricka annat vatten.
- B6. Man, lam från födseln.
- B7. Kvinna, amma till mäktig man, hade legat ihjäl barnet, fruktade för sitt liv. Tvättade barnet vid källan, efter att hon sovit var barnet levande.
- B8. Man, med svenner, red mot graven i Århus, badade i å, drunknade, hans svenner drog upp honom.
- B9. Kvinna, blind, döv, stum förlamad i fötterna blev helbrägdagjord vid graven, vilket berättas av diakonen Trugor, som nu studerar i Paris (det hände för en tid sedan).
- B10a-g. Två blinda och fem lama, bland dem två förkrympta flickor.
- B11. Man, ville stjäla ur Helige Nils' bössa men fastnade med handen.
- B12. Man, brukade stjäla äpplen, stal i prästgårds äppelgård men fastnade, och måste erkänna för husbonden, sockenprästen i Skejby, vid Århus (nu en förort).
- B13. Man, stulit silverögon som var upphängda på Nils grav, gick vilse blev fasttagen, fick böta (istället för dödsdom).
- B14. Kistan med relikter doftade av vällukt, och flyttades till biblioteket på 1290-talet, men därefter var underverken inte så vanliga.
- B15. Estrid, Bartholomeus dotter, krympling från födseln, vid graven. Berättat av magister Johannes, som hade hört det i skolan av ärkedjaken Otto (1284-95), även Odinkar vittnade om det (ett tidigare mirakel).

ERIK PLOVPENNING (EP).

Död 1250, grav i Ringsted, Själland.

Helgonberättelse med mirakler från början av 1300-talet, miraklerna sträcker sig från 1258 till 1309. Olrik s. 382-403 (danska), VSD s. 436-445 (latin). Numrering enligt Olrik och VSD.

- 1. Regnet upphörde när Erik liktåg kom.
- 2. Margareta, Kirke Hvalsø, Voldborg härad, Själland, gikt.
- 3a. Kvinna, Roskilde, puckerlyggig.

- 3b. Kvinna, Halmstad, Halland blind.
4. Thorsten, Jylland, krympling.
5. Kvinna, Skåne, krympling och blind.
6. Kunigunde, København, hade i tre år krokigt ben.
7. Johannes, Stockholm, Sverige, ett ben krokigt av köld. Birger Jarl lät läkarna titta på benet. Han kom till Ringsted med jarlen och danske ärkebiskop Jakob Erlandsson, troligen 1261.
8. Peder Ebbeson, adlig, dödssjuk. Hade fråntagits fogdeämbete av Erik Plovpenning, trodde inte på hans helighet, straffades. Vittne broder Nils lektor för dominikanerna i Roskilde, berättade för abbot Esger i Ringsted.
9. Karl Kanne, adlig, Skåne, hånade Erik Plovpenning, blind och vansinnig, bet sönder tungan, dog.
10. Man från Friesland sårad av rövare och blev krympling.
11. Dotter till Helga, Åsarp, Skara stift, västra Sverige, ena skenben uppsvullet. Modern skriftade sig för sin präst Mikael innan resan till Ringsted. Benet förruttat under resan, förbundet och helat vid ankomsten till Ringsted.
12. Thord Strupe, riddare, Sverige, fått falk av herr Svantepolk. Falken dog på väg till Ringsted, löfte om falk av vax. Falken levde upp och han gav den till den själländske stormannen Olav Rantesen.
13. En tysk man, sven åt Jakob Bramsen i Nyborg, östra Fyn, efter bad (bastubad) tvättade han sig i havet och drunknade. Han blev bärgad av en skraddare och Jakob avgav ett löfte för honom.
14. Köpmän från Danmark seglade hem från Flandern, motvind i tre dagar, avgav löfte och kunde komma hem, berättat av borgaren Brunsten i Næstved och John Ruz i Roskilde.
15. Kvinna i Kalundborg, västra Själland, födde en dödfödd pojke. Löfte, levde upp. Vittne fru Ingeborg (dotter till Ebbe Snare, se Ni A16a och A16b) och övriga som var tillstädes vid barnets födelse och dop.
16. Munken Olav Skæneson från Antvorskov kloster vid Slagelse, Själland, riddar Nils från Själland, riddar Peder Brok från Jylland, prästen Bengt från Sverige, Syric Gotesön från Femern, på ett stort skepp i Medelhavet drevs tillbaka av motvind, de gav löfte och gjorde en insamling till Helige Erik. Tidigare hade folk av skilda nationaliteter tillkallat sina helgon. Olav berättade vid Ringsted.
17. Pojke, Bendebo, Skamstrups socken, Tuse härad, Själland, drunknade i brunn 1261, föräldrar och grannar bad. Vittnen Josef, präst i Skamstrup, Thorkild, Sasser, Bo med flera
18. Hantverkare, Skåne, blind, vid graven 1261.
19. Män från Jylland på vallfartsresa till Erik, tillbaka-hållna av motvind en vecka vid halvön Røsnæs, söder om Sejrbøgt, västra Själland, gav löfte och gjorde insamling till Erik. Hade kastat lott, Erik kom upp först. Berättat av Thure, Svendbjørn. Asser och andra.
20. Pojke 25 veckor gammal, blind i 23 veckor, vid graven 1262.
21. Johannes Knethe, munk i gråbrödraorden (troligen i Roskilde eller Næstved), fick fjärdedagsfeber, löfte om att anbefalla Erik i sina predikningar.
22. Skomakare, född i Lund, Skåne, i tjänst i Ystad, södra Skåne, hos skomakare Henrik Næp, fruktansvärd inflammation (inflatione) i 3 år, måste bäras. Förd till Ringsted över Skanör. Vittnen hans värd, Mads Ingesön och Jens Skinmager.
23. Peder Kemens, greve Albrechts kaplan, från Holbæk, norra Själland, vansinnig i flera månader.
24. Frende Nilsson, kung Erik Klippings tjänare, inflammation i knäet. Gick till fots till Ringsted medan tjänare ledde hans häst. Vittnen två själländska stormän, Esbern Karlsön och Jon Ranesson.
25. Ung man från Ribe, Jylland, styrmannens son, på resa till England, föll överbord, flöt i land. När köpmännen seglade längs kusten i England mötte de honom, han ropade till dem på danska.
26. Ragnborg, Motala, Östergötland, mellersta Sverige, döv så att man måste ropa till henne, vid graven 1263. Vittne hennes moder Cecilia, munken Peder Ralfsen och andra.
27. Ung kvinna, från "Offrin", Oslo biskopsdöme, södra Norge, blind i 20 år, vid graven 1263. Vittne Thorkil, Nils, hennes syster och andra.
28. Man, Norge, hade dräpt sin far, botgöring med järnlänk om armen som föll av vid graven.
29. Dotter till bryggarkona, i "Thyst", kanske Tiset öster om Ribe, blind från födelsen. Uppmanad av adelsmannen John Pape, riddare i Ribe-trakten, att avge ett löfte och nästa dag kunde hon passa upp denne adelsman och även Mathias Thömeson (Hjorthorn), riddare från Sverige och hans män, som sedan berättade i Ringsted.
30. Thomas, Odensvi, Västerås stift, mellersta Sverige, lam i ena sidan, drömde om Erik och fick salva vid Sko kloster i Sverige där Holmger vilar och efter vad man säger utmärker sig med mirakel.
31. Erik, Uppland, mellersta Sverige, på resa från Næstved råkade jaga lans genom sin häst, lämnade den hos prästen i Hjenarp, östra Skåne, och hästen kom sig senare. Reste med Henrik, prior i Johannerklostret i Antvorskov vid Slagelse, som berättade.
32. Esbern, pojke 12 år, från Ystad, södra Skåne, varit krympling i 2 år, fördes till Ringsted av fadern.
33. Borgare, Rostock, hans hus skyddades vid brand i staden. Detta skedde när drottning Margareta låg

- i staden och väntade att hennes son Erik Klipping skulle komma fri av fångenskap sommaren 1264.
34. Thora, Skara stift, västra Sverige, tre år blind, helbrägd 1265.
35. Thora, Skallrup socken, Mors, ö i Limfjorden, norra Jylland, blind 14 år.
36. Signe, Långsryd, Småland, Sverige, född i Lund, Skåne, blind 13 år.
37. Flicka från Bjergby, (vid Slagelse, Sorø eller Holbæk), Roskilde stift, blind, stum och lam i 8 år, fisk 1268. Vittne herr Stig Pederson och prästen herr Povl.
38. Katarina, tjänarinna åt adlig kvinna, Möre, västra Småland, Sverige, döv i 23 år, frisk vid Eriks grav 1269. Hade tidigare med sin fru varit på pilgrimsresa hinsides haven, men inte blivit frisk.
39. Flickan Thrummy, Feldballe, södra Djursland, Jylland, blind i fyra år.
40. Pojke från Horsens, Jylland, född i Randers, var från födsel dövstum. Hade inte kunnat dia sin mor eller äta ordentligt (troligen gomspalt) och tungan hängde vid gommen. När han kunde höra igen visste han inte sitt namn.
41. Desertörer fångna och dödsdömda, i Norge, blev frigivna av Magnus kung av Norge. Meddelat i brev från kungen.
42. Kristina, adlig, från Tveta härad, norra Småland, Sverige, spetälsk i 5 år. Hade varit vid Eriks grav tre gånger, blev frisk på hemvägen efter tredje gången återvändande och berättade. Vittne hennes präst Radulf med flera.
43. Ragnhild, Nidaros stift, mellersta Norge, blind 4 år, sinnessjuk 3 år, frisk vid graven. Hade dessförinnan gästtat många helgon: Jakob (Santiago), Peter och Paulus (Rom) och Nikolaus.
44. Flickan Ingeborg, Torpe, Oslo stift, södra Norge blev förbränd och död medans modern var borta. Kastade lott mellan Olav och Erik, Eriks lott kom upp 6 ggr. Åter vid liv 7 dagar efter, reste till Ringsted 1271 men hade fortfarande ärr.
45. Pojke dövstum, vid graven 1273 (jämför EP 40). Visste inte sitt namn, kallades Erik. Vittne abbot Anders från Lund, abbot Johannes från Næstved och Lindig, kungens drots.
46. Pojke 10 år, Vä, Gårds härad, östra Skåne, från födseln stum, vid graven 1274. Var där med modern.
47. Dotter till man från Hælsted, västra Lolland, andnöd.
48. Son till riddare, Klagstorp, i Skåne, lekte, föll i en kvarnström och drunknade, funnen nästa dag, fadern avgav löfte. Sonen sänd till Ringsted med en tjänare och en mark vax som offer.
49. Son till Anders och Doter, 1 år, Torpa, Ås socken, söder om Varberg, Halland, ihjällegad av fränka som

sov vid sidan av honom, löfte inför prästen och menighet som bad vid kyrkan. När föräldrarna kom hem efter mässan levde pojken. Framvisad vid Ringsted.

50. Petronille, fattig tjänstekvinna, Skåne, blind 5 år levde på allmosor, fördes till Ringsted, vid graven 1309. Vittnen alla bröder och Johannes från Odense som har skrivit ned. Detta mirakel skrivet på vers.

B diplom

(denna serie kommer sannolikt att fyllas på)

- B1. År 1410-1412 Drottning Margareta har bett påven om en undersökning av mirakler rörande Erik Plovpenning med anledning av planerad kanoniseringsprocess, och angivit ett par aktuella sådana. *Diplomatarium Danicum* nr 14100525004. Brevens ålder har dock diskuterats, se Ellis Nilsson 2015 s. 136.
- + blinda, döva, halta
- B1. Dödsjuk pojke, föräldrar gav löfte.
- B2. En kvinna kunde inte gå på grund gikt (podagre) i foten, efter bön helbrägd.

SVERIGE

De svenska miraklen finns inte samlade på samma sätt som de danska. För varje helgon anges utgåvor på latin och översättningar till svenska kompletterat med centrala verk om tillkomst och handskrifter.

HENRIK (H)

Död 1156, grav i Åbo, Finland

Miraklerna sträcker sig från slutet av 1200-talet till omkring 1300.

Utgåvor och översättningar:

- "Vita et miracula Sancti Henrici episcopi et martyris", i *Scriptores rerum svecicarum medii aevii* 2:1., Uppsala 1827, s. 331-335. (Latin)
- Lundén, Tryggve, "Kring Sankt Henriks officium och mirakler", *Katolska perspektiv*. - Helsingfors 1947, (miraklerna s 95-100). (Svenska)
- Heikkilä, Tuomas, *Sankt Henrikslegenden*, Stockholm 2009, s. 265-275 (Latin och svenska), karta över miraklerna s. III.

Numreringen följer utgåvan hos Heikkilä s. 265-275, men de två första legendartade miraklen har uteslutits, om helgonets mördares straff och om helgonets avhuggna finger med ring (det innebär

att numreringen har förändrats från katalogen 1994, så att 1=3 osv).

3. Gosse, Kaisala by, Egentliga Finland, verkade död.
4. Lucia, dotter till Anton i Vemo, Egentliga Finland, skendöd.
5. Kvinna, Sastmola, Satakunta, allvarligt sjuk i tre år.
6. Erlend, präst, franciskanermunk, huvudvärk i sex år.
7. Kvinna, Kyro (Tavastkyro), Satakunta, blind ett år.
8. Man, Kyro (Tavastkyro), Satakunta, stel fot.
9. Dotter till Inge kyrkotjänare, dödssjuk.
10. Män från Kumo, Satakunta, ute på havet för att fånga säl, storm.
11. Präst i Sandhem, Västergötland, kroppen svullnade då han tvivlade på Henrik, Gudmund präst i Åbo på besök.

ERIK (E)

död 1160, grav i Uppsala

Mirakler från före och 1270-tal till 1311, samt 1403-1411 och 1440.

Utgåvor och översättningar:

- Gallén, J & Lundén, T. *Sankte Erik konung*, Stockholm 1960 (Svenska, register, mirakler s 51-83)
- Miracula S Erii regis et martyris, *Scriptores rerum Suevicarum medii aevii* 2:1., Uppsala 1827, s. 278315. (Latin)
- Vita et miracula Sancti Erii regis Suecia latine et suecica. Utg A. Nelson. *Corpus codicum Suevicorum medii aevi* 3. - København 1944
- Litt: Lindqvist, Sune, "Eriksmiraklerna", *Scandinavica et fenno-ugrica. Studier tillägnade Björn Collinder*, Stockholm 1954. Lindqvist har utrett handskriftsförhållanden.
1. Olov, bonde, Husby Ärlinghundra, Uppland, sinnesförvirrad.
  2. Rodger, franciskan, Uppsala, förlamad i benen.
  3. Ingemund, präst, Närtuna, Uppland, Stum.
  4. Anders, bonde, Vaksala, Uppland, vansinnig.
  5. Anders, dräng, Sollentuna, Uppland, sinnesförvirrad, hoppade i brunn.
  6. Lars. 7 år, Lovö, Uppland, plötsligt sjuk.
  7. Flicka, Hälsingland, förkrympt.
  8. Flicka, dödfödd.
  9. Thomas, franciskan, sjuk i alla lemmar.
  10. Ung flicka, syntes död.
  11. Kvinna, skendöd.
  12. Dotter, hustru, Vallby, Uppland, fotsvulst.

13. Man, ansatt av djävlar, förlamad.
- 14a. Man, nära att drunkna.
- 14b. Gård i Ekeby, Uppland räddas från eld.
15. Peter, dominikan, svår storm fördröjde resa.
16. Ulvhild, 4 år, Giresta, Uppland, föll från tak 1304.
17. Fru Ramborg, herremans hustru, Fånö, Uppland, barnsnöd 1303.
18. Kvinna, barnsnöd.
19. Kvinna, Hacksta, Uppland, sinnesrubbad (takföns-ter nämns).
20. Herr Magnus Johansson Ängel, plötsligt sjuk 1293.
21. Olov, Lövssta, Uppland, huvudvärk 1294, berättat av herr Martin (22).
22. Herr Martin, präst, Lövssta, Uppland, oxen höll på att avlida.
23. Man, Våla, Uppland (?), sinnesförvirrad, skar upp strupen.
- 24a. Pojke, 4 eller 5 år, Jämtland, sticka i foten, 1277.
- 24b. Man med fotsvulst, 1277.
25. Israel Erlandsson, djäkne i Linköping, Östergötland, fjärdedagsfrossa.
- 26a. Kung Birger Magnusson, svår sjukdom, köttet "förtärdes" 1292.
- 26b. Karl, prästman vid kungens hov, värk i ögonen, nästan blind.
27. Helga, herremans hustru, 2 gånger missfall.
- 28a. Prästen i Gottröra, Uppland, skogsbrand hotade prästgården (=44j).
- 28b. Leonard Ödesson, adelsman, Norby, Uppland, gård nära brinna upp (=44d).
29. Sigvast, pojke, Villberga, Uppland, dödssjuk.
30. Man i köpman Vidikins hus, Uppsala, dödssjuk.
31. Man, Vaksala, Uppland, hastigt vansinnig, sökte dräpa hustrun.
32. Lina, Kvinna, Dalarna, arbetade om söndagarna, plötsligt blind.
33. Djäkne, Hälsingland, obotlig sjukdom, berövad själsförmögenheterna, nämnt i brev från 1277.
34. Kvinna, Giresta, Uppland, stum, nämnt i samma brev
35. Hemming, Ekby, Uppland (?), stum.
36. Katarina, Irsta, Uppland (?), benet förtvinat.
37. Anders, Solna, Uppland, sjuk, 1299.
38. Saxe, slottsfogde, Stockholm, svår sjukdom, 1299.
39. Sederius, Vaksala, Uppland, ögonsjukdom, 1299.
40. Olov, 7 år, Huddinge, Södermanland, sinnesrubbad, 1300.
41. Bönderna i Bälinge, Spikbole och Åkerby, Uppland, svår hungersnöd.
42. Fru Katarina, herr Ragvald Pukes hustru, dödssjuk.
43. Martin, präst, Edebo, Up, föll av hästen 1293 och skadade sig.
44. Ärkebiskop Folkes (död 1277) minnesanteckningar:

- a. Lars, präst, Dalby, Uppland (inget mirakel nämnt)
 b. Kvinna, Rasbo, Uppland, höll ej löfte.
 c. Hyggjulf, präst (inget mirakel nämnt).
 d. Leonard, "präst"?, brand i hans gård (=28).
 e. Ögonsjukdom, försummade helgonets högtid.
 f. Kvinna, Hälsingland, vansinnig, dödade man.
 g. Juliana (inget mirakel nämnt)
 h. Fru Sigrid, fick syn.
 i. Ljus som visade sig vid Eriks skrinläggning.
 j. Ekeby gård räddad från eldsvåda (=14b).
 k. Flicka, ögonvärk.
 l. Man, kunde ej sälja sina varor.
45. Bengt, 6 år, Vendel, Uppland, svullnad vid könsorganen 1306.
 46. Kvinna, mjölnarhustru, Gamla Uppsala, Uppland, sjukdom.
 47. Torsten, smed, Svartsjölandet, Uppland, körde över sin 3 år gamla son, 1308.
 48. Herr Nils, ärkebiskop, Uppsala, skälvsot 1310, sjuk 1311.
 49. Man, på väg mellan Film och Uppsala, Uppland, svullnade plötsligt.
 50. Fru Margareta, Viksta, Uppland, eldsvåda i kornhärbre 1310.
 51. Ödger, Knivsta, Uppland, gården hotad av eld 1310.
 52. Kristina, dotter till herr Harald Älg, Hallkved, Uppland, sjukdom.
 53. Pojke, 10 år, Ö. Vingåker, Södermanland, stum till sitt sjätte år, 1403.
 54. Hans Valtersson, Fasterna, Uppland, dövstum i ett halvår, 1411.

Serie B diplom:

- B1. Byborna i Luleå socken lovade år 1440, under en pestepidemi, 1 penning om året om till Uppsala domkyrka. Svenskt diplomatariums huvudkartotek: [https://sok.riksarkivet.se/sdhk \(SDHK\) 24762](https://sok.riksarkivet.se/sdhk (SDHK) 24762).

BIRGITTA (B)

Död 1373, grav i Vadstena.

Mirakler från 1374-1390, samt från omkr 1408-1409. Korshänvisningar görs mellan de olika serierna, och även till vittnesmålen, och då till sidan i *Acta et processus*. Detta gäller endast tryckta versioner, för relationer mellan olika handskrifter se litteraturanvisningar nedan.

Utgåvor och översättningar:

Acta et processus canonizacionis beate Birgitte. Utg I Collijn. - Svenska fornskriftsällskapets samlingar, Serie 2, 1., Uppsala 1924-31. (Latin, register)

- Liber de miraculis Beate Brigide de Suecia, Roma 1378.
 Utg I Collijn. - *Corpus codicum Suecorum medii aevi* 7. - København 1946
- Den heliga Birgitta : Himmelska uppenbarelser* 4. Övers och utg av T Lundén. - Malmö 1959. (Svenska, register, mirakler s 237-288)
- Fröjmark, A. *Mirakler och helgonkult*, Uppsala 1992. (Latin, mirakler s. 181-183)

Litt: Birgittas mirakelberättelser hör till de mera komplicerade.

Fröjmark 1992 utreder olika handskrifter och rekonstruerar kronologisk ordningsföljd.

Se även:

- Fröjmark, Anders, "Telling the Miracle: The Meeting between Pilgrim and Scribe as reflected in Swedish Miracle Collections", i Krötzl, Christian och Katajala-Peltomaa, Sari (eds.) *Miracles in medieval canonization processes: structures, functions, and methodologies*, Turnhout 2018, 131-155.
- Hess, Cordelia, 2008, *Heilige machen im spätmittelalterlichen Ostseeraum: die Kanonisationsprozesse von Birgitta von Schweden, Nikolaus von Linköping und Dorothea von Montau*. Berlin 2008

Nedan följer olika serierna numrerade A-G, därefter följer vittnesmål. Sidhänvisningarna är till *Acta et processus*. Så följer av mirakler som tillkommit efter katalogen i Myrdal och Bäärnhielm 1994. Slutligen nämns också mirakel som inträffat i Italien, vilka beskrivs i Hess 2008, se nedan.

Serie A

- Ärkebiskopens m.fl. redogörelse den 2/5 1375. *Acta et processus* s. 145-161.
- A1. Reliktransportskeppet från Tyskland, villrådighet om hamn.
- A2. En man botas från 20-årig sjukdom i Vadstena (har förut varit i Rom).
- A3. En djävulsbesatt.
- A4. En kvinna från Stora Åby, Östergötland, gjorde kärleksdryck av hostian i sin huvudduk (= s. 552).
- A5. En som aldrig biktat sig, såg djävulen o. en skön kvinna.
- A6. En lättfärdig kvinna, som smådade Birgitta, miste sansen. (=s. 553)
- A7. Adelsman hädar Birgitta. (=B2)
- A8. Gosse 9 år, stum.
- A9. Man världslig i anden, såg Birgitta tala.
- A10. Två blinda.
- A11. En med förkrympta händer och fötter.

- A12. Barn från Västerås stift, som inte kunde dia.
 A13. Epileptiker från Västerås.
 A14a-b. En blind man o. en kvinna i Vadstena. (=E5?)
 A15. En stum. (=E4?)
 A16. En ädling genomborrard av lans. (=s. 553)
 A17. En ädling sårad. (=G1)
 A18. Några på sjöresa till marknad Vid Botvids kyrka, Södermanland, råkade i storm.
 A19. En man i Vreta, Östergötland, smädade Birgitta, hans skenben bräcktes.
 A20. En nunna, smädade, skenben bräcktes.
 A21. En från Uppsverige, drabbad av vattusot.
 A22. En som smädade Birgittas uppenbarelser, plötsligt sjuk. (=s. 553)
 A23. En stum kvinna.
 A24. En demonbesatt kvinna.
 A25. En ädel kvinna vanför.
 A26. En i Sala, Västmanland, två gånger hängd. (=C2)
 A27. En häst, fick näsblod, tillhörde adlig, Snakeborg
 A28. En fattig man i Västergötland, högg sig i knät. (=E7)
 A29. Ragvald Niklasson, adelsman, förlamad. (=B3)
 A30. Bengta, hustru, sjuk.
 A31. Flicka, 14 år, Sala, Västmanland, epileptisk. (=E5)
 A32. Ett sex veckors barn i Fellingsbro, Västmanland dödssjukt.
 A33. Flera skepp i sjönöd i Marstrand, Bohuslän. (=s. 558)
 A34. En fattig renlevnadskvinna, Alvastra, Östergötland, smärtor i armen. (=s. 554)
 A35. Linköpingsbo på sjöresa hem efter pilgrimsfärd till Aachen, storm och skepp antänt av blixten
 A36. Kvinna i barnsnöd.
 A37. Bonde, Dingtuna, Västmanland, misshandlar hustrun, hon dör.
 A38. Abboten i Julita, Södermanland, storm, skeppsbrott på Mälaren (=B4, s. 559)
 A39. Ädling, Småland, sjuk i vänster skenben.
 A40. Gosse med koppor.
 A41. Atleta, nunna, gripen av omåttlighet, okyskhetens oreña ande. (=s. 558)
 A42. Ädling, genomborrard i bröstet. (=G1)
 A43. Gosse, 7 år, besatt av demon.
 A44. Livstrött man i Uppsverige, försökte hänga sig, högg sig i benet (av misstag?), föll senare i vattnet när han skulle ge boskapen vatten. (=s. 560)
 A45. Två pojkar i Folkärna, Dalarna, skrek och låg döda i sängen när fadern steg upp, modern bakade. (=D5, s. 277, 337, 462, 467, 547)
 A46. Elsbie Snare, dödfött barn i Skänninge, Östergötland. (=E1, s. 277, 336, 461, 467)
 A47. Herr Nils, kyrkoherde i Svanshals, Östergötland, förlamad. (=B12, C4, s. 463)

- A48. Kvinna bryter benet. (=s. 555)
 A49. En man i Stockholm, mask i örat.
 A50. 10 män o. en gosse, fiskade på isen, på Vättern vid Vadstena. (=B13)
 A51. En ryttare gick ned sig på isen.
 A52. Clauis Fos, väpnare från Tyskland, gripen av vanvett vid Gränna, Östergötland. (=s. 555)
 A53. Kvinna, från Möre, Småland i barnsnöd. (=s. 560, Se Fröjmark 1994 s 115)
 A54. En gosse död i tre timmar.
 A55. En gosse låg död.
 A56. En ädling, Östergötland, tillfångatagen, skulle föras t. Tyskland. (=B1)

Serie B

- Den av Linköpingsbiskopen utsedda tremannakommisionens redogörelse den 9/12 1376.
Acta et processus s. 108143. Översättning av T. Lundén i *Den heliga Birgitta: Himmelska uppenbarelser* 4, s. 237288.
- B1. Håkan Fadersson, Sörby, Östergötland, tillfångatagen. (=A56, s. 464, 555)
 B2. Hans Smek, tysk, smädar Birgitta, blir vansinnig. (=A7, E8, s. 557)
 B3. Ragvald Nilsson, adelsman, Hedinsö, Näshulta sn, Södermanland, förlamad. (=A29, E6, s. 549)
 B4. Styrbjörn, abbot, Julita, Södermanland, skeppsbrott. (=A38, E9, s. 559)
 B5. Pinnow, hövitsman på Örebro slott, begabbade Birgitta, blind på ena ögat.
 B6. Jakob, guldsmed, Örebro, Närke smädade Birgitta, förlamad.
 B7. Bengt, dominikan, Strängnäs, Södermanland, smädade Birgitta, vansinnig.
 B8. Nils, bagare, Utberg, Stora Tuna sn, Dalarna, stum.
 B9. Peter, skräddare, Tjusbotorp, Hovsta sn, Närke, svår sjukdom.
 B10. Johan, franciskan, Arboga, Västmanland, smädade Birgitta, fallandesot.
 B11. Kertilborg, hustru, Vidväg, Himmeta sn, Västmanland, födslovåndor.
 B12. Nils, kyrkoherde, Svanshals, Östergötland, förlamad. (=A47, C4, s. 463)
 B13. Tio män och en gosse, Östergötland, fiskar på Vätterns is. (=A50)
 B14. Nils, kyrkoherde, Viby sn, Närke, smädar Birgitta, värk i armen.
 B15. Hagbard, Gässlinge, Himmeta sn, Västmanland, sinnessjuk. (Fröjmark 2018 s. 137 om sammanblandade berättelser)
 B16. Margareta, Eknö, Björskogs sn, Västmanland, dödfött barn.

- B17. Ragna, Vafle, Björskogs sn, Västmanland, dödfött barn.
- B18. Ramborg, bagerska, Västerås, Västmanland, dödsdömd för stöld.
- B19. Margareta från Trondheim, Norge, förlamad.
- B20. Folke, Nordvägs, Himmetsa sn, Västmanland, värk i 3 veckor.
- B21. Ingeborg, hustru, Götavi, Rinkaby sn, Närke, dövd i 3 år.
- B22. Kristina, klockarhustru, Kil sn, Närke, besatt av djävulen 16 år.
- B23. Kristina, hustru, Stavsäter, Vista sn, Östergötland. Böld i ljumsken.
- B24. Hustru i Nybille, Kräklinge sn, Närke, dödfött barn.
- B25. Bo, 2 år, landbos son i Klåstad, S:t Pers sn (Vadstena), Östergötland, svalde ett järnstycke. (=C5)
- B26. Kristina, Bro, Ö. Husby sn, Östergötland, besatt av djävulen i samband med sitt bröllop.
- B27. Katarina, klockarhustru, Bro, Östra Husby sn, Västmanland, ögonvärk.
- B28. Olov, bonde i Björskog sn, Västmanland, sjuk, såg syner.
- B29. Katarina, borgarhustru, Örebro, Närke, blåslagen av djävulen efter fastlagsfest.
- B30. Tyrgils och Helena, änkan Katarinas barn, Öjebro, Härberga sn, Östergötland, föll i ån från bro.
- B31. Katarina och Bengta, hustrur, Åhus, Skåne, överfallna av rövare.
- B32. Margareta, Tjugesta, Hackvad sn, Närke, huvud och hals svullnade.
- B33. Margareta, nunna, Riseberga kloster, Närke, smädade Birgitta och miste sansen.
- B34. Gertrud, kyrkoherdes hushållerska, Kumla sn, Närke, huvudvärk.
- B35. Harald, adelstjänare, Ulvåsa, Ekebyborna sn, Östergötland, slagen av motståndare.
- B36. Helena, bondes dotter, Sockendal, Väderstad sn, Östergötland, sjuk tio veckor.
- B37. Torun, 12 år, änkas dotter, Borkalsla (Borgasysla?), Norge, blind.
- B38. Guttorm Gaste, riddare, Norge, tillfångatagen.
- B39. Trotto, arbetare, Sundsta by, Husby-Lyhundra sn, Uppland, högg av en tå.
- B40. Son till Johan i Sörby, under sju år, Munktorp sn, Västmanland, föll i elden.
- B41. Ingeborg, kyrkoherdes tjänarinna, Kil sn, Närke, besatt av djävulen, buken lyfte sig.
- B42. Cecilia, 4 år, Mem, Östra Ny sn, Östergötland, blind 5 veckor.
- B43. Olov, 7 år, änkas son, Havraljunga, Vittsjö sn, Skåne, halt och stum från födseln.
- B44. Holmsten, 10 år, Bråta, Ringarums sn, Östergötland, fiskade på isen i skärgården med andra.
- B45. Margareta, 8 år, Ringstad, Östra Eneby sn, Östergötland, stum nio dagar.
- B46. Peter, gammal och fattig, Mo, Sillerud sn, Värmland, vanför och blind i 3 år.
- B47. Gunhild, fattig, Solberg, Romelanda sn, Bohuslän, Norge, förlamad 5 år.
- B48. Torborg, Björlanda sn, Bohuslän, gick ned sig på isen när isen bröt upp om våren.
- B49. Sigrid, 4 år, klockares dotter, Häradshammar sn, Östergötland, förlamad.
- B50. Margareta, 20 år, Norberg sn, Västmanland, blind 2 år.
- B51. Anders Galle och två andra från Estland, tillfångatagna under fiske
- B52. Johan, bonde, Varsvik, Edebo sn, Uppland, knivstucken.
- B53a. Tjodolf i Knaxeröd, Kville sn, Bohuslän, föll från hästen.
- B53b. Ubrog, Tjodolfs dotter, blind tio veckor.
- B54a. Kristina, hustru, Lappå, Nykarleby församling, Finland, hugg i inälvorna 3 år.
- B54b. Sylvester, samma by som föregående mirakel, blind 3 år.
- B55. Peter Svenssons häst, Appelby, Hagebyhöga sn, Östergötland, dog på resa i Norge.
- B56. Folke Nilsson, Svaneholm borg, Harg sn, Östergötland, epileptiskt anfall under sjöresa, därefter storm på havet.
- B57. Helena, 7 år, Karby, Pedersöre sn, Finland, vilse i skogen.
- B58. Peter, Uggletorp, Hagebyhöga sn, Östergötland, slagen i huvudet.
- B59. Estrid, 3 år, änkas dotter, Ödsmål sn, Bohuslän, föll i ån.
- B60. Kristina, änka, Östraby, Ryssby sn, Småland, blind 310 år.
- B61. Nils Rike, adelstjänare, Klingsbo, Stora Skedvis n, Dalarna, red längs å i Vassunda sn, Uppland, föll i.
- B62. Peter Gedda, 10 år, Gäddvik, Lommaryd sn, Småland, plågad av djävulen 6 år.
- B63. Olov, kyrkoherde, Kumo sn, Finland, blind 3 år.
- B64. Margareta, Lars masmästares dotter, Pershyttan, Nora sn, Närke, kvävd i sängen.

Serie C

Mirakel antecknade 30/3 1377 av biskop Valdemar i Odense under vittnesförhör i Vadstena.

Acta et processus s. 6770.

C1. Ingeborg, Knut Finvidssons hustru, barn som inte kunde dia.

- C2. Peter Nilsson, hängd. (=A26, E2)
 C3. Olov från Orrböle, Burträsk sn, Västerbotten, vansinnig, lottning. 1376.
 C4. Herr Nils i Svanshals. (=A47, B12, s 463)
 C5. Landbon Bengts son i Klåstad, S. Pers sn. Vadstena, Östergötland. (=B25)

Serie D

Brev från Linköpingsbiskopen Nils Hermansson. *Acta et processus* s. 175184.
 Daterade 10 sept. 1377:

- D1. Kristina, Bro sn, Östergötland, besatt av djävulen. (=B26)
 D2. Kristina, 2 år, Örtomta sn, Östergötland, besatt.
 D3. Kristina i Vist sn, Östergötland, böld i magen. (=B23)
 D4. Nils och Henrik Petersson, Östergötland, fängslade i Västmanland.
 Daterade 2 aug. 1378:
 D5. Katarina, Folkärna sn, Dalarna, 2 pojkar, 1,5 år och 4 år, döda. (=A45, s 277, 337, 462, 467, 547)
 D6. Ragvald Niklasson, adelsman, 50 år, förlamad. (=A29, B3)
 D7. Katarina, 3 år, Erdola, Södermanland, drunknade i sjö.

Serie E

Prokuratorn Ludovicus Alphonsis 11/7 1379 framlagda artiklar. *Acta et processus* s. 2527. Fröjmark 1992 s. 108-116 skriver att alla dessa artiklar återfinns i tidigare sammanställningar av mirakler, men att uppgifterna i några fall divergerar.

- E1. Döda, bl.a. Elsibe Snare, Skänninge, dödfödd gosse 1376. (=A46)
 E2. Petrus Nicolai, Stockholm, torterad o. hängd. 1374. (=A26, C2)
 E3. Stumma, bl.a. en yngling från Skara, 15 år. 1374. (=A15?, s. 278, 337)
 E4. Blinda, bl.a. Helena från Västergötland, blind. 1374. (=A14?, s. 278, 338)
 E5. Fallandesjuka, bl.a. Margareta 14 år, "Strängnäs stift", från Sala i Västerås stift, 1374 (=A31, s. 278, 338)
 E6. Förlamade, bl.a. Ragvald Nilsson, väpnare, Södermanland 1374. (=A29, B3)
 E7. Skadade, bl.a. en snickare, Skara stift, skadad i knä. (=A28)
 E8. Demonbesatta, bl.a. Hans Smek, tysk riddare, vansinnig. (=A7, B2)

- E9. Skeppsbrott, bl.a. abboten i Julita. 1374. (=A38, B4)
 E10. Kvinnor i födslovåndor. (A53, etc)

Serie F

Några mirakler, "Miracula aliquot". *Acta et processus* s. 608610.

- F1. Margareta, murares dotter, Stockholm, född blind.
 F2. Margareta, 1 år, Västerås, Västmanland, sjuk och död.
 F3. Katarina, 3 år, Västerås, Västmanland, blind.
 F4. Kanik, Strängnäs, Södermanland, i sjönöd vid Tyskland, 1388.
 F5. Frida, 13 år, Jämtland, lytt och dövstum.
 F6. Tre bönder, fångna på Ringstadaholm, Östergötland, 1387, rymmer.
 F7. Kvinna från Västergötland, blind, 1388.
 F8. Tre bönder fångna i Stockholm, 1390.

Serie G

Mirakler, i handskriftern till serierna A och B, som av olika skäl inte finns med i dessa, eller endast i förändrad form, publicerade i Fröjmark 1992 s. 181-183.

- G1. Ädling sårad. (=A17 & A42)
 G2. Man får könssjukdom.
 G3. Benedicta, Älvestad, Östergötland, vansinnig
 G4. Dotter till Gustav 10 år, Våring, Västergötland, vansinnig.

Vittnesmål:

- Vittnesmål av Magnus Petri till Eka, präst, 6/8 1379. *Acta et processus* s. 277284. E1, D5, E312.
 Vittnesmål av Katarina, Birgittas dotter, 31/8 1379). *Acta et processus* s. 336342. E112, D5.
 Vittnesmål av Petrus Johannis, kyrkoherde i Norrköping, 14/1 1380. *Acta et processus* s. 461465. E1, D5, E3, E6, B12, E8, B1.
 Vittnesmål av Johannes Petri, kyrkoherde i Leksberg, 19/1 1380. *Acta et processus* s. 467471. E1, D5, E3, E6, B12, E7, E8, B1.
 Vittnesmål av Petrus Olavi, prior i Alvastra, 30/1 1380. *Acta et processus* s. 546561. A37, A45, A46, B3, A2, A4, A6, A16, A22, E7, A34, A48, A52, B1, A5, B2, A41, A33, A38, A44, A53.
 Sammanfattning av miraklen. *Acta et processus* s. 592597.
 E1. Uppväckte döda, bl.a. en gosse i Skänninge, Östergötland.
 E2. Petrus som blivit hängd.

A26. En annan som blivit två gånger hängd. (Enligt

Fröjmark 1992 samma som ovan)

A36, 45, 46, 54, 55. Sex andra som blivit uppväckta.

D5. Dödfött och missbildat barn.

E3. Stumma botas, bl.a. en i Skara, Västergötland.

B8. Nils, stum.

B21. En stum kvinna.

B43. En halt och stum.

A8. En stum botas under transporten.

A15. Ännu en d:o

E4. Blinda botas, bl.a. Helena i Västergötland.

A10, 14. Fyra blindas botas.

En bländad i Neapel (s. 164 ff.).

B50, 53b, 60, 63. Fyra blindas botas.

E5. Fallandesjuka botas, bl.a. Margareta i Strängnäs stift.

A13, 31. En fallandesjuk botas.

B56. Folke, adelsman.

B10. Broder Johannes.

B3. Förlamad, bl.a. Ragvald Nilsson.

A47. En herr Nils.

B19? Margareta.

B6. En Jakob.

A22? En kroppsligt oförmögen.

E7. Sårade, bl.a. en snickare i Skara. (=A28)

En sjuk 20 år (i Rom) (s. 146).

B26?, 28, A7. Tre sinnesförvirrade.

A3. En om natten djävulsbesatt.

A4. En kvinna som använde hostian till trolldom. 8 eller 10 andra mirakler.

A12. En kvinna som inte kunde amma (s. 67).

B25. En som svalde ett järnstycke.

B26. En rasande.

22 andra botade. (Bserien)

B38. Två fångslade befrias.

B2. Demonbesatta, bl.a. tysken Smek.

B22, 23 el. 26. Två kvinnor som hette Kristina, plågades av djävulen. (=D1, 2?)

B26 el. 28? eller B61? En demonbesatt kvinna o. en man.

A5. En demonbesatt.

A41. En demonbesatt kvinna.

A43. Ett demonbesatt barn.

B4. Abboten i Julita räddad ur skeppsbrott.

B13. Elva räddade från att dö på isen. (=A50)

B48, 51. Fyra andra räddade från drunkning.

A35, 51. Andra räddade från d:o.

D7. Flickan Katarina räddad från drunkning.

B11, 24. Två kvinnor i födslovänder.

A36, 53. Två andra d:o.

Nyttillkomna mirakel, serie H-K samt italienska mirakler

Serie H

Notiser i Vadstenadiariets. *Vadstenadiariet. Latinsk text med översättning och kommentar*, av Claes Gejrot, Stockholm 1996, s. 54-55, 101-102, 118-121.

Litt: Gejrot, Claes, "Kvinnan i grått: Birgitta i vadstenabrödernas bok", i Per Beskow och Annette Landen (red), *Birgitta av Vadstena: Pilgrim och profet*, Stockholm 2003, s. 189-200.

s. 193-195, 400.

H1. blind kvinna 1391.

H2. Magister Robert från Rom på resa till Vadstena, drabbades av storm mellan Preussen och Sverige, sjömännen övervägde att kasta handelsvarorna överbord 1406.

H3. Flicka ett och ett halvt år, Brunneby, Östergötland, föll i ett vattenkar inomhus medan föräldrarna var upptagna med arbete utomhus 1409.

Serie I

Diplom (denna serie kommer sannolikt att fyllas på).

■ *Diplomatarium Suecanum* nr 9224, 11:1 (1376), s 32-33 (SDHK 10799)

I1. Ärkebiskop Birger Gregersson, värk i höger arm, gav silver-arm till Vadstena kloster, brev 12 mars 1376.

Serie J

Anteckning i handskriften C 631 f. 241r-v på Uppsala universitetsbibliotek daterad till 1419-1440. Uppsala Universitetsbibliotek, C 631 (texten ej publicerad).

Litt: *Mittealterliche Handschriften Mittelalterliche Handschriften der Universitätsbibliothek Uppsala: Katalog über die C-Sammlung*, Margarete Andersson-Schmitt und Monica Hedlund, 1-8, Uppsala 1988-1995, vol 6, s. 170; Fröjmark, Anders, "Medeltida mirakelberättelser med gotlandsanknytning", *Gotländskt Arkiv* 2013, s. 99-110, med beskrivning av miraklerna s 101-102.

J1. På Gotland liten pojke skendöd, till Vadstena 1408.

J2. I Danmark föll stor bjälke eller dörr över en pojke och skadade honom i huvudet så ögat trängdes ut.

J3. I Norge, Oslo biskopsdöme, kvinna födde en dödfödd pojke, som hon burit tre månader för lite, men sannolikt trodde hon att det bara var en och halv månad för tidigt. Hon och hennes mor var där vid födseln, och de bad att barnet skulle leva tills det kunde döpas.

J4. På Gotland flicka, ett år gammal svalde stor nål ("acum magnum") som kallas "streknål". Flickan fick magsmärtor. Efter fyra dagar utspydde hon nålen. Modern kom med sex grannkvinnor till Vadstena. (Jämför N A71 och inledning)

J5. Tre fartyg seglade tillsammans i Danmark, vid Lolland då en uppkommen storm gjorde att två av skeppen förläste, ett skepp klarade sig. En man från de förlästa fartygen låg i vattnet länge, hela natten ("totam noctem"). Det fartyg som kommit undan kom ut på havet igen för att leta efter skeppsbrutna, och fann mannen som låg i vattnet. Han blev räddad men hade förlorat synen.

Serie K

Tre tyska mirakler från 1400-talets början. Dessa tre mirakler nämns i en tysk översättning av Birgittas texter som kan ha gjorts i anslutning till något av ordens kloster i norra Tyskland och då rimligen har de extra miraklen nämnda i översättningen inträffat där. De har då inte besökt Vadstena för att få sina berättelser nedtecknade. Dessa mirakler har identifierats av Cordelia Hess som dock inte framför någon hypotes om var de skett.

Litt: Hess 2008 s. 200 där också huvudtexten till varje mirakel citeras.

K1. Man som förlorade sin syn tre dagar.

K2. Flicka, två år, greps av onda andar.

K3. Flicka, tre år, drunknade.

Italienska mirakler

Ett femtiotal Birgitta-mirakel skedde i Italien. Cordelia Hess har redovisat de flesta (Hess 2008 s. 106, 113, 122-125, 138-140, 161-170, med hänvisningar till *Acta et processus*, Se även Undhagen, Carl Gustaf, *Birger Gregerssons Birgitta-officium: Officium Sancte Birgitte*, Uppsala 1960, s. 238-243 (med transkribering av en av serierna).

I några huvudserier är knappt hälften från Rom respektive från Neapel, de är daterade till 1370-talet och början av 1380-talet. Till detta kommer tre enskilda: en ung släkting till drottning Johanna av Neapel år 1379 (*Acta et processus* s. 329-330 se även SDHK 42481); en kardinal vars sällskap skingrades om natten nämnd 1391 (*Vadstenadiariet* s. 55); prästen Bonifacius som blev sjuk, nämnd i en handskrift från början av 1400-talet (UUB C 24 f28r, *Mittelalterliche Handschriften* vol 1 s. 243). Dessa mirakler kräver en egen utförlig katalog i relation till italienska förhållanden.

NILS (NIKOLAUS) HERMANSSON

Död 1391, grav i Linköping

Miraklerna omfattar tiden 1401-1417.

Schück, H., "Två svenska biografier från medeltiden", *Antiquarisk tidskrift för Sverige* 5, 1873-95. (Latin, register, mirakler s. 332-400)

Den helige Nikolaus' av Linköping liv och underverk. Översatta och utg. av T Lundén, *Credo* 1958. (Svenska, register, mirakler s. 120-166)

Sankt Nikolaus' av Linköping kanonisationsprocess. Översatt och utg. av T Lundén, Stockholm 1963. (Latin, svenska, register, mirakler s. 71-88, 251, 300-367)

Litt: Fröjmark 1992, Hess 2008.

Serie A

(och B, som alltså faller bort som signum).

Serie A, frågeartiklarna: *Credo* 1958 s. 120-166, *Sankt Nikolaus* 1963 s. 71/7287/88. Numreringen nedan enligt Lundén 1958. Serie B är Vittnesmålen: *Sankt Nikolaus* 1963 s. 300/301354/355 (observera att numreringen i vittnesmålen inte den samma som den nedan). Vittnesmål betecknade med "v". Olika personer kan vittna om samma mirakel, och texterna

- finns då på olika sidor, För flera har åldern vid vittnesmålet 1417 lagts till inom parentes.
- A1. Jakob Bagare, köpman, Nordtyskland, anklagad för stöld och torterad (även andra fångar befriade), slagsmål två gånger, utsatt för rövare, sjönöd, penningbekymmer, bestulen. (Hade tidigare varit bagare hos biskop Nils.)
- A2.v Mikael, präst, Kärna sn, Östergötland, tandvärk.
- A3.v Bengta Nilsdotter, nunna, Vreta kloster, Östergötland, stum och skendöd.
- A4.v 4 kvinnor (tre 58, 57, 38 år), Askaby sn, Östergötland, storm på havet vid resa till Aachen.
- A5.v Ragvald, 3 år, Blackstad sn, Småland, pestsjuk: böld, fradga.
- A6.v Hans Henzel, tysk, Stäkeholm, borg vid Västervik, Småland, fjärdedagsfrossa.
- A7.v Vilhelm, Ekebyborna sn, Östergötland, ögonvärk.
- A8.v Kristina, änka, Kullerstad sn, Östergötland, ögonvärk.
- A9.v Johan, provisor (31 år), Örberga sn, Östergötland, örfil av djävulen, stum, förlamad.
- A10.v Nils Magnusson, riddare, värk i foten i Alvastra, Östergötland.
- A11.v Metta, borgarhustru, Nyköping, Södermanland, hjärtklappning, kastade lott, försummade löfte och senare blind.
- A12.v Tideman Gotskalksson (55 år), Vreta sn, Östergötland, bärgade hö, ormbett.
- A13.v Ingrid, 13 år, Nykil sn, Östergötland, böld.
- A14.v Sigfrid Olovsson, präst, Oslo, Norge, huvudvärk.
- A15.v Peter Magnusson (28 år), Värna sn, Östergötland, häst föll i grop, dras upp av kvinnor.
- A16.v Botild, Örtomta (15 år), Östergötland, födslovåndor.
- A17.v Erik Pettersson, 9 år, Rakeryd sn (numera del av Vikingstad sn), Östergötland, skadat öga.
- A18.v Erik Tyrgilsson, kanik, Oslo, Norge, näsblod, drog lott.
- A19. Magnus Pettersson, 3 år, Klockrike sn, Östergötland, sparkad av häst.
- A20.v Anders Olovsson, 7 år, Vånga sn, Östergötland, förlamning.
- A21.v Johan Folkesson, prost, Växjö, Småland, svår sjukdom.
- A22.v Johan, präst, Åbo, Finland, tappade kungligt brev.
- A23.v Herr Herman, Åtvid sn, Östergötland, tvivlade på N:s helighet, stum.
- A24.v Margareta, tjänarinna hos präst (25 år), Björsäter sn, Östergötland, förlamad.
- A25.v Fru Bengta, hustru till riddaren Peter Kyrning, Östergötland, föll till marken, stum.
- A26.v Peter Gudmundsson, präst, Älmeboda sn, Småland, sjukdom.
- A27.v Herman Magnusson, Kättilstad sn, Östergötland, sinnesförvirrad, hästar skenar föll ur vagn.
- A28.v Nils Svensson, barn, Ringarum sn, Östergötland, pestsjuk, skendöd.
- A29. Johan Petersson, Gryt sn, Östergötland, sjukdom.
- A30. Ingrid, hustru, Motala sn, Östergötland, slagen när hon var gravid, hon skänkte ut öl.
- A31. Johan Ingevaldsson, tjänare hos präst, Rök sn, Östergötland, feber.
- A32. Botvid, skräddare, Klockrike sn, Östergötland, smärta, delvis förlamad.
- A33.v Ragnhild, hustru (51 år), Rinna sn, Östergötland, huvudvärk i 34 år, kastade lott.
- A34.v Thomas Magnusson (13-14 år), Gistad sn, Östergötland, skada med kniv i handen.
- A35.v Halsten (40 år), Hägerstad sn, Östergötland, tandvärk i 30 år.
- A36. Estrid, hustru, Hägerstad sn, Östergötland, magsmärtor, kastade lott.
- A37.v Katarina, hustru, Hägerstad sn, Östergötland, födslovåndor.
- A38.v Gyrid, hustru (20 år), Vårdsbergsn, Östergötland, sinnesförvirrad.
- A39. Erik, 4 år, riddarson, epilepsi.
- A40.v Peter Johansson, Tåby sn, Östergötland, svullnad.
- A41. Ingegerd, 1,5 år, Vårdsberg sn, Östergötland, sjuk.
- A42. Karl Vemundsson, Alseda sn, Småland, smärta i benen.
- A43. Margareta, hustru, Hagebyhöga sn, Östergötland, lidande, kroppen "förbränd".
- A44. Helena, barn, Hagebyhöga sn, Östergötland, blind.
- A45. Pojke, 1/2 år, Odensvi sn, Småland, missbildad.
- A46. Erik, Ed (Västra eller Östra) sn, Småland, sjukdom kallad "lungsoot" bland kreaturen.
- A47. Margareta, rådmanshustru, Skänninge, Östergötland, smärta i benen.
- A48. Magnus, Gårdeby sn, Östergötland, sjukt sto.
- A49. Ingeborg, borgarhustru, Vadstena, Östergötland, sjukdom, återfall, kramp.
- A50. Magnus Nilsson, Alseda sn, Småland, ögonsjukdom.
- A51. Åsa, hustru, Vreta sn, Östergötland, bensjukdom.
- A52.v Flicka, 13 år, Skällvik sn, Östergötland, sjuk, återfall.
- A53. Elov Håkansson, tjänare hos präst, Ljung sn, Östergötland, svår sjukdom.
- A54.v Ingrid, hustru (31 år), Lönsås sn, Östergötland, födslovåndor.
- A55.v Kristina, hustru, Normlösa sn, Östergötland, blind.

- A56.v Peter, 1 år, Flistad sn, Östergötland, sjukdom, lottkastning.
- A57.v Håkan Eriksson (62 år), Vreta sn, Östergötland, skada i slagsmål.
- A58.v Ramborg, 15 år, Klockrike sn, Östergötland, sjukdom, lottkastning.
- A59. Thomas Pettersson, tjänare hos riddare Knut Bosson, Stäkeholm, Småland, feber.
- A60. Bengt knivsmed, borgare, Linköping, Östergötland, ögonvärk, försummelse.
- A61. Kristina, Kråkskult sn, Småland, bar vattenkrus, bröt benet.
- A62.v Peter Mikaelsson, tjänare hos drottningen, Stockholm, blodflöde.
- A63.v Torsten, 10 veckor, sadelmakarsn, Söderköping, Östergötland, håll, kunde ej dia.
- A64. Ingrid, änka, Vårdnäs sn, Östergötland, förlamning.
- A65.v Sune eller Sven (68 år), Västra Ed sn, Småland, svulst i knä under vallfärd till Trondheim.
- A66.v Margareta (43 år), riddarhustru, hånade Nikolaus, feber.
- A67.v Gisle, Kimstads sn, Östergötland, svullnad m.m.
- A68.v Peter Övidsson, rådmän (38 år), Linköping, Östergötland, benvärk, tandvärk.
- A69a. Nils, barn, Västerlösa sn, Östergötland, blind.
- A69b. Kreatur botade för Margareta, mor till Nils i föregående.
- A70. Inga, 8 år, Fornåsa sn, Östergötland, smärta i ögat.
- A71.v Ramborg, 3 år, Söderköping, Östergötland, svalde nål, sådan som kvinnor fäster huvudbonad med.
- A72.v Peter, klockare, Fogdö sn, Södermanland, sinnesförvirrad.
73. Anders, 6 år, Östra Skrukeby sn, Östergötland, pestsjuk.
74. Lucia, hustru, Östra Skrukeby sn, Östergötland, blind.
- 75.v Anders Olofsson, tjänare, Stäkeholm, Småland, blind.
- A76. Peter Bältare, borgare, Linköping, Östergötland, sömlös av sorg.
- A77. Margareta, Nykils sn, Östergötland, förlamad i armen efter skada.

Serie C

Sankt Nikolaus s. 251.

- C1. Sven, landbo, Älvestad sn, Östergötland, fick magen uppskuren i slagsmål. En läkekunnig sydde ihop magen och smorde såret med fett.

Serie D

Bifogade underverk.

Sankt Nikolaus s. 356367.

- D1. Nils, 7 år, arborstmakares son, Vadstena, Östergötland, dödssjuk.
- D2. Helena, 70 år, änka efter klostertjänare, Vadstena, Östergötland, dysenteri. Hon hade också tandvärk, var plågad av löss, samt även blind.
- D3. Katarina, 6 veckor, borgares dotter, Linköping, Östergötland, svårt sjuk.
- D4. Ingrid, 45 år, hustru, Rystad sn, Östergötland, tandvärk, huvudvärk.
- D5. Ingrid, hustru, Valla vid Linköping, Östergötland, dödfödd gosse.
- D6. Erik Ingeldsson, 70 år, Gistad sn, Östergötland, stum.
- D7. Nils Emundsson, 54 år, Vreta sn, Östergötland, vagnen välte, skadade handen, sådde sedan.
- D8. Katarina, 23 år, borgares dotter, Linköping, Östergötland, svullnad o värk i huv.
- D9. Kettilög, 54 år, änka, Älvestad sn, Östergötland, blind.
- D10. Torer, 8 år, Rakeryd sn, Östergötland, sten i ögat.
- D11. Johan Karlsson, kyrkoherde, Skänninge, Östergötland, smådade, sinnesförvirrad.
- D12. Magnus Folkesson, 55 år, Ljung sn, Östergötland, hörselskadad.
- D13. Ingeborg, 10 år, Vreta sn, Östergötland, epilepsi.
- D14. Ko ormbiten i Ledbergs sn, Östergötland.
- D15. Peter Johansson, 34 år, Skeda sn, Östergötland, besatt av djävulen, talade vers.
- D16. Ingeborg, ej 1 år, Källstad sn, Östergötland, plötsligt sjuk.

INGRID AV SKÄNNINGE (I)

Död 1282, grav i Skänninge
Mirakler från 1401-1417.

Gallén, J., "Les causes de Sainte Ingrid et des Saints Suédois au temps de la Réforme", *Archivum Fratrum Praedicatorum* 7, 1937. (Latin, mirakler s. 32-36)

Litteratur: Lundén, T., "Sankta Ingrid av Skänninge", *Credo* 32 (1951), med referat av miraklerna s. 233.

1. Kvinna, ögonsmärta, försummade löfte. Ont i benen 1415, ville resa till Vreta kloster.
2. Verner, nu borgmästare i Söderköping, Östergötland och Petrus Parchentin, borgare i Skänninge, Östergötland m.fl., vilse på havet i dimma. Några offrade en sidenskjorta till S. Klara utan resultat.

3. Gudmund Stefansson, 4 år, Skrukeby sn, Östergötland, föll i brunn, år 1401.
4. Ingegerd Svensdotter i Norraby, Småland, blind år 1402.
5. Johan Beyar från Polen, herr Vikkos väpnare (miraklet saknas)

PETRUS OLAUI AV SKÄNNINGE (PO)

Död 1378, grav i Vadstena

Mirakel 1408 till senast 1435, de flesta sannolikt från 1410-talet.

Fragmentum de vita et miraculis magistri Petri Olai, confessoris beate Birgitte. Utg av K. G. Grandinson, *Redogörelse för de allmänna läroverken i Karlstads stift under läsåret 1887-1888*. Karlstad 1888. (Latin, mirakler s 14)

1. Torer Andreae, munk i Vadstena, Östergötland, häftig huvudvärk med "reuma" i 26 år. (Han var munk 1407-35)
2. Kvinna från Linköping, Östergötland, vansinnig, skrek natt och dag.
3. Kvinna från Närke, ögonsmärter och blindhet i två år.
4. Prästi Närke, häftig feber över ett år. Lovade ett halvt pund vax.
5. Anders Haeggason i Fyllu vid Vadstena, Östergötland, böld i ljumsken (könsorganen?)

BRYNOLF (B)

Död 1317, grav i Skara

Mirakel från 1404-1417

Vita S. Brynolphi. *Scriptores rerum Suecicarum medii aevi* 3:2., Stockholm 1876. (Latin, mirakler s 143-45, 153-54, 180-81)

Lundén, T., "Sankt Brynolf, biskop av Skara, hans eftermäle", *Credo* 27, 1946. (Svenska, mirakler s. 16-18)

Bäärnhjelm, G, 1994, "Brynolfs mirakler", i Myrdal, J och Bäärnhjelm G, *Kvinnor, barn och fester i medeltida mirakelberättelser*, Skara 1994, s. 167-197 (svenska)

Serie A (och B)

Serie A *Scriptores rerum* 3:2 s. 14345, översättning i Lundén 1946 s. 1618, Bäärnhjelm 1994 s. 167-171.

Serie B, vittnesmål: *Scriptores rerum* 3:2 s. 167175, översättning i Bäärnhjelm 1994 s. 171-193.

A1. Kristina, Slöta, Västergötland, blind i 3 år.

A2. Gunnar, Mellby sn, Västergötland, sinnesförvirrad i 6 veckor.

A3. Håkan Oddsson, Od sn, Västergötland, sinnessjuk i 1/2 år.

A4. Margareta, Vätzlösa, Västergötland, böld på tungan.

A5. Gunvor, flicka, Torbjörntorp, Västergötland, galen på bröllopsdagen.

A6. Gyrid, jungfru, Västergötland, anfäktad av djävulen.

A7. Son till Johan Skytte, Broddetorp, Västergötland, förkrumpt o. förlamad.

A8. Brynolf, 3 år, riddarson, Husaby, Västergötland, förlamade fötter.

A9. Flicka, 4 år, Järsyssla, Västergötland, lam i benen.

A10. Anders, smed, Horn, Västergötland, spetälsk.

A11. Gerekin Rusling, borgare, Skara, Västergötland, blind då han hotade kyrkan.

A12. Kristina, Dalstorp, Västergötland, stum o. sanslös i 3 dagar.

A13. Några personer (65 stycken) i storm på Vättern.

A14. Pojke, 4 år, Kinnevad, Västergötland, stum och förlamad.

A15. Flicka, 4 år, Frölunda, Västergötland, lam i benen.

A16. Johan målare, Lödöse, Västergötland, sjuk i fötterna.

A17. Johan kusk, 40 el 60 år, Floby, Västergötland, stum, fick återfall.

A18. Öyar, Skarabiskopens köpman, storm på havet.

A19. Ambjörn, 50 år, Lundby, Västergötland, döv 3 dagar.

A20. Pojke, i 1/2 år, Medelplana(?), Västergötland, förtvinade ben.

A21. Lambert, kanik, Skara, Västergötland, huvudvärk och döv.

A22. Pojke, Götene, Västergötland, ena foten förlamad.

A23. Sigrid, skräddeles hustru, Sätuna, Västergötland, svullen underkropp.

A24. Tyrgils, pojke, Valstad, Västergötland, stum 8 dagar.

A25. Margareta, Brismene, Västergötland, dödfött barn.

Extra

Scriptores rerum 3:2 s. 153-54, översättning Bäärnhjelm 1994 s. 174-176.

Extra1. Ingegerd, frälsemans hustru, barnsnöd.

Extra2. Törner Skytte, häradshövding, Vilske hd, Västergötland, förlamad.

Serie C

Scriptores rerum 3:2 s. 18081, översättning Bäärnhjelm
1994 s. 193-196.

- C1. fru Helena, Ods sn, Västergötland, epilepsianfall.
C2. Bonde Kiebbas, borgare, Lödöse, Västergötland, häst sjuk under båtresa.
C3. Pojke, 3 år, Lödöse, Västergötland, föll då han skulle fånga en kaja.
C4. Bonde Kiebbas (som i C 2), tappade penningbörs och sigill.
C5. Magnus, 1/2 år, väpnares son, sjuk och kunde inte dia.
C6. Ragnhild, 6 år, guldsmedsdotter, Skara, Västergötland, invärtes sjuk.
C7. Erik Pettersson, 50 år, Åsaka, Västergötland, miste kraften 12 veckor.

HELGA LÖSEN (HL)

Undergörande bild av korsnedtagningen i Dominikanerkyrkan i Stockholm
Mirakler från 1408-24 samt enstaka 1439-1471.

Miracula defixionis Domini, Utg. av T Lundén,
Göteborgs högskolas årsskrift 1949. (Latin och svenska, register, mirakler s. 4-75)

Litt: Lundegårdh, Ingrid, 1990, "Helga Lösens mirakler: En studie över en medeltida mirakelsamling", *Fjöltnir* 9:2 (1990), s. 48-77

o. Gregorius, munk, Stockholm, pestsjuk.

1. Olov Ingvarsson, pojke, Sund, Åland, föll genom isen vid lek.
2. Kvinna, lidit av feber 4 år.
3. Kvinna, förlamad i 3 år.
4. Björn, Kalmar, Småland, värk i benen.
5. Katarina, Västerås, Västmanland, ögonvärk, blind 5 dagar.
6. Nils, Skultuna sn, Västmanland, värk i armen efter åderlåtning.
7. Lars, Västerås-Barkarö sn, Västmanland, pestsjukdom.
8. Dotter till Birger Blåpanna, Tumba sn, Södermanland, ögonsjukdom.
9. Flicka, i samma sällskap, bölder i huvudet.
10. Gosse, i samma sällskap, förlamad i knät.
- 11a. Nils, kyrkoherde i Trosa, Södermanland, ögonsjukdom.
- 11b. Nils Snorraben, kaplan, Trosa, Södermanland, ögonsjukdom.

12. Gosse, 4 år, Bygdeå sn, Västerbotten, vilse i skogen 4 dagar.
13. Man, Strängnäs stift (Södermanland), knät krossat i slagsmål.
14. Pojke, från samma trakter, benet brutet av fallande träd.
15. Anders, 5 år, bondson, Spånga sn, Uppland, förlamad.
16. Sjömän, på en riddare Ture Bengtssons fartyg, storm vid Blå Jungfrun, Kalmar sund mellan Öland och Småland.
17. Margareta, sysslomans hustru, Västerås, Västmanland, barnsnöd, dödfött barn.
18. Ingrid, bondedotter, Toresund sn, Södermanland, besatt, vaken på nätterna.
19. Hustru till bonde, Länna sn, Uppland, uppsväld, skinnet brast.
- 20a. Dotter till riddare Stefan Ulfsson, Östergötland, dödssjuk, blod på kroppen.
- 20b. Annan flicka i samma sällskap, samma sjukdom.
21. Peter Ragvaldsson, Ljusdal, Hälsingland, döv.
22. Erik, bonde m. familj, Frötuna sn, Uppland, skeppsbruten, Trälhavet.
23. Johan, bonde, Gryta sn, Uppland, vansinnig under björnjakt.
24. Gosse, 7 år, fallit i kokande vatten 3 år tidigare.
25. Kvinna, Danzig, Preussen, värk i benen.
26. En annan person, Preussen, ögonvärk.
27. Magnus, Älvestad sn, Östergötland, blind 2 år.
28. Hustru, Älvestad sn, Östergötland, barnsnöd.
29. Helena, Bälinge sn, Uppland, värk i 14 veckor.
30. Johan, Bälinge sn, Uppland, svulst i bröstet 2 veckor.
31. Kristina, Skuttunge sn, Uppland, huvud o. ögonvärk.
32. Cecilia, Valbo sn, Hälsingland, förlamning i armen 8 veckor.
33. Kristina, hustru, Tierp sn, Uppland, vansinnig, såg vitklädda kvinnor.
34. Dotter till mjölnare, 4 år, Hyltinge sn, Södermanland, drunknade i kvarndam.
35. Ragna, skräddar och rådmanshustru, Västerås, Västmanland, nära döden.
36. Anders, kyrkoherdes tjänare, Möklinta sn, Västmanland, tandvärk 16 veckor.
37. Helena, Munktorp sn, Västmanland, svår feber i 2 år.
38. Ingeborg, Munktorp sn, Västmanland, kolik och förstoppning 10 år.
39. Peter, 3 dagar, Stora Skedvi sn, Dalarna, sjuk, medvetslös, återfall efter 9 år.
40. Katarina, kyrkoherdes moder, Stora Skedvi sn, Dalarna, svår sjukdom.
41. Dotterdotter till Katarina föregående, ögonsjukdom, nästan blind.

42. Lars, 2 år, Värmdö sn, Uppland, lämnades ensam under dagen och frös ihjäl.
43. Sven, Frötuna sn, Uppland, dödssjuk häst.
44. Sven i föregående, sjukt sto.
45. Peter Jönsson, kungens fogde på Svartsjölandet (Färingsö), Uppland, stum.
46. Olov Anundsson, Fittja sn, Uppland, sinnessjuk 3 veckor.
47. Sven Svensson, Frötuna sn, Uppland, förstoppning.
48. Konrad, snickare, Jönköping, Småland, ont i benet i 14 år.
49. Jakob Svart, köpman, tillfångatagen i Spanien.
50. Björn, Peter och Johan, riddare Knut Uddsons tjänare, skeppsbrutna på Ålands hav.
51. Torer, Nyköping, Södermanland, sjuk.
52. Man, Kungälv, Bohuslän, sjuk i 14 år.
53. Ingrid, flicka, Villberga sn, Uppland, blind i 8 år.
54. Margareta, Villberga sn, Uppland, ögonsjukdom.
55. Margareta, liten flicka, Arnäs sn, Ångermanland, dödligt sjuk.
56. Olov, 2 år, Uppsala, Uppland, skendöd.
- 57a. Nils Djäkne, bonde Glanshammar sn, Närke, kräftsår i benet.
- 57b. Helena, hustru t. samme Nils, samma sjukdom.
58. Peter Andersson, riddare Nils Bossons tjänare, Kindholm, Västmanland, satt i stocken
59. Johan, ca 12 år, Balingsta sn, Uppland, benet brutet.
60. Helena, 3 år, borgares dotter, Stockholm, tarmen glidit ur (hemorroider ?).
61. Peter, 5 år, Löt sn, Uppland, lång sjukdom, svullnade.
62. Östen, bonde, Börstil sn, Uppland, sinnessjuk i 6 år.
63. Peter, 6 veckor, bondes son, Runtuna sn, Södermanland, ögonsjukdom.
64. Helena, guldsmeds dotter, Västerås, Västmanland, plötslig förlamning.
65. Mattias med dotter Ingrid, Alunda sn, Uppland, överlevde pestbölde 1421, hel familj på 8 personer hade insjuknat och alla andra utom makarna och en dotter avlidit.
66. Henrik, borgares tjänare, Västerås, Västmanland, sinnessjuk.
67. Wineke Ghelreman, borgare, Visby, Gotland, fången i Stockholms slott.
68. Kristina, 6 år, Medelplana sn, Västergötland, kokande lut över benen.
69. Olov Nilsson, Bro sn, Västmanland, sinnessjuk.
70. Botild, skomakares hustru, Trondheim, Norge, barnsnöd.
71. Magnus Plata, frälseman, krigsskadad i Holstein 1416.
72. Peter, gosse, Hedemora, Dalarna, pestsjuk 1422, fyra av hans bröder hade dött.
73. Herman Petersson, murare, fångslad i Opensten, Västergötland.
74. Olov Bengtsson, Odensvi sn, Västmanland, förlamad och varig.
75. Johan Mårtensson, Jäder sn, Södermanland, fångslad på Gripsholm.
76. Åsvid, bonde, Torsåker sn, Ångermanland, anlagd brand i förrådshus.
77. Olov, 14 år, borgares son, Uppsala, Uppland, stum.
78. Johan van Stendelen m.fl. sjömän, storm mellan Visby och Stockholm.
79. Gudmund Jakobsson, ca 50 år, Närpes sn, Finland, fångade säl, drev på isflak.
- + Omtalas en skeppsbruten som ej medtas pga avsaknad av vittnen.
80. Lucia, änka, UppsalaNäs sn, Uppland, förträngning i strupen.
81. Agnes, 15 år, Vårdinge sn, Södermanland, förlamad 2 år tidigare.
82. Johan Östensson, fiskare, Amunderås, Norge, sinnessjuk.
83. Helena, bondes hustru, UppsalaNäs sn, mask i magen, 1439.
84. Jonas, Leksand sn, Dalarna, svullnad i handen, 1447.
85. Katarina, hustru, Stockholm, dödfött barn, 1451.
86. Erik, barn, Västra Ryd sn, Uppland, plågad av febrar, 1459 eller 1469.
87. Katarina, 3 år, Bälinge sn, Södermanland, vilse i skogen, 1471.

KATARINA (K)

- Död 1381, grav i Vadstena
 Enstaka mirakler från 1416-1455/61, huvudmängden från 1470-77.
 Utgivningsläget är som synes nedan ännu så länge ganska komplicerat.
- Processus seu negocium canonizationis B. Katerine de Vadstenis.* Utg. I Collijn. - Svenska fornskriftssällskapets samlingar, Serie 2, 3. - Uppsala 1942-46. (Latin, register)
- Processus seu negocium canonizacionis B. Katerine de Vadstenis. Codex A 93 Bibl Reg Holm.* Ed I Collijn. *Corpus codicum Suecicorum medii aevi* 2. - København 1943.
- Den heliga Katarinas av Vadstenas liv och underverk. Översatta och utg. av T Lundén. *Credo* 31, 1951. (Svenska, register, mirakler s. 107-167)
- Vita Katherine. Facsimilietryck av Bartholomeus*

Gothans i Stockholm 1487 tryckta bok. Utg. av T. Lundén. Stockholm 1981. (Latin)

Ex miraculis Katarinae, i *Scriptores rerum Svecicarum medii aevi* 3:2, Uppsala 1871-1876, s. 263-267, med ett antal av miraklerna vilka dock har ersatts eller kommer att ersättas av moderna utgåvor

Tre mirakler i A-serien och ett i Ex-serien har översatts av Göran Bäärnhielm, "Helgonens kraft i vardagens nöd", i *Röster från svensk medeltid*, Stockholm 1990, s 164-178.

Fredrik Öberg förbereder en utgåva av Skoklosterhandskriften. Han har redan skrivit:

Fredrik Öberg: "...ad exaltacionem nominis venerabilis domine beate Katerine...": *Fem Katarinamirakler ur Cod. Skokloster I 4° 15*, Stockholms universitet 2010 (<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A882362&dsid=2932>), med miraklerna 96-100 på latin och svenska.

Fredrik Öberg: "Quasi quedam stella splendidissima": *Katarinatexter ur skoklosterhandskriften*, Stockholm 2015 (<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A882199&dsid=3050>), med miraklerna 101-142 utgivna på svenska och latin, utom 105, 115, 136 och 143 som tidigare utgivits i Ex miraculis Katarinae 1871-1876 (se ovan)

Litt:Fröjmark 1992. I de två publikationerna Öberg 2010 och Öberg 2015 finner man inte bara en förberedelse till en utgåva utan också diskussion av miraklerna.

Sidhänvisningar nedan till *Processus* 1942-46. Inom parentes anges löftesavlägganden från före år 1470, daterade i Fröjmark 1992 s. 51-53, 152-155. Här anges huvudserien med L, som en slags homage åt Tryggve Lundén, som gjort så stora insatser för svensk mirakelforskning.)

Serie L (och C)

Vita Katherine samt "Skoklosterhandskriften", översättning i Lundén s. 107-167. Serie C, vittnesmål: *Processus* 1942-43 s. 161-173. Numrering enligt Lundén. Förstreckade (-) saknar vittnesmål i processen, dvs. fallet finns endast i *Vita Katherine*. Plustecken (+) betyder att vittnesmålet innehåller kompletterande uppgifter.

- L1.- Pojke, 2 år, Mjölby sn, Östergötland, trillar i kvarnån från bro. (ca 1416)
- L2.- Bengta Gunnarsdotter, nunna, Vadstena, Östergötland, svårt sjuk. (slutet av 1410-tal till ca 1424).
- L3.- Peter Kråka, präst, Vadstena, Östergötland, huvudvärk och förlamning. (ca 1426-27)

- L4.- Helena Tykesdotter, nunna, Vadstena, Östergötland, åderlåten därefter förlamad. (1445-48)
- L5.- Birgitta Hansdotter, nunna, Vadstena, Östergötland, tandvärk 2 ggr. (före 1454)
- L6.- Ingrid tjänarinna hos präst, Småland, svullen och sårig hand, kunde ej utföra hushållsarbeten. (1454)
- L7.- Kvinna, Linderås sn, Småland, utspydde orm och paddor (binnikemask). (trol 1450-tal)
- L8. Flicka skadad av kniv. (=B21) (1441)
- L9. Ingrid, 3 år, högättad, Vånga sn, Östergötland, svårt sjuk. (=A28)
- L10. Pojke, Motala sn, Östergötland, drunknade under fiske. (=A27)
- L11. Pojke, Normlösa sn, Östergötland, skadad under resa, trillar ur vagn. (=A21)
- L12. Peter Johansson, hovman, sårad av pil under krig i Västergötland.
- L13.+ Flicka, Linköping, Östergötland, miste förståndet då hon vallade gäss.
- L14. Nils Petersson, Vadstena, Östergötland, plötsligt sjuk i en lund under ritt.
- L15. Köpmän, anfallna av sjörövare under resa från Tyskland.
- L16.+ Hwitekop, riddare Trotte Karlssons tjänare, ögonsjukdom med blodflöde.
- L17.+ Anders skraddare, Vadstena, Östergötland, plötsligt sjuk under måltid.
- L18. Sven, präst, Gökhem sn, Västergötland, hästens ben svullnar under resa.
- L19. Yngling, Tjust, Småland, fången på Ståkeholms slott, rymmer.
- L20. Kristina Anundsdotter, nunna, Skänninge, Östergötland, förlamad i sidan.
- L21.+ Kvinna, Vadstena, Östergötland, svår huvudvärk.
- L22.+ Elisabet, arborstskyttes (arborstmakares?) hustru, Vadstena, Östergötland, huvudvärk.
- L23. Kvinna, Visingsö, Småland, svullen som en tunna.
- L24. Kristina, Rinna sn, Östergötland binnikemask. (=A2)
- L25. Klockare, vansinnig.
- L26. Kvinna, Motala, Östergötland, döv.
- L27.- Kvinna, Lundby sn, Östergötland, dödfött barn.
- L28. Lars Prytz, Åtvidaberg, Östergötland, föll ned i koppargruvan.
- L29. Nils Larsson, Heda sn, Östergötland, svårt sjuk.
- L30. Bengt guldsmeds son, 7 år, Vadstena, Östergötland, plötsligt sjuk.
- L31. Per Perssons hustru, Vadstena, Östergötland, kunde inte amma barnen. (=A24)
- L32. Lars skraddare, Vadstena, Östergötland, ont i armen. (=A26)
- L33. Köpmän, Skänninge, Östergötland, tappar varor i floden i Västergötland. (=A23)

- L34. Köpmän, jagas av sjörövare på resa från Tyskland.
- L35. Sven Nilsson, Allhelgona sn, Östergötland, svullen i hals och bröst.
- L36. Torsten Larsson, Yllestad, Västergötland, pil i bröstet.
- L37. Nils Björnsson, Askersund sn, Närke, magsjukdom.
- L38. Katarina, Stora Åby sn, Östergötland, skulle hämta vatten, blåst av ond ande, huvudet svullnar.
- L39. Peter, smed, Lödöse, Västergötland, blind 4 år.
- L40. Pojke, 1,5 år, Slätthög sn, Småland, trillar i brunnen.
- L41.+ Håkan Petersson, Vreta klosterns sn, Östergötland, pilskott genom kinden.
- L42. Magnus Torerisson, Biörnsokn (?), Växjö stift, Småland, tillfångatagen vid Ronneby.
- L43. Flicka, 3 år, Visby, Gotland, trillar ut genom fönstret.
- L44. Torer, 10 år, Ekebyborna sn, Östergötland, klämd under hölass. (=A3)
- L45. Olov Magnusson, bonde, Styra sn, Östergötland, sjuk under barnsängskalas. (=B9)
- L46. Yngling, Hornborga sn, Västergötland, insjuknar, låg död i 8 timmar.
- L47.+ Karl Kristoferesson, borgare, Söderköping, Östergötland, svårt sjuk.
- L48. Anders, skräddare, Dingtuna sn, Västmanland, skjuten med armborst av knekt.
- L49. Johan Nilsson, skolar, Stockholm, svårt sjuk, stum.
- L50. Dotter till riddare Birger Gregerssons, Benhamra, Vada sn, Uppland, svårt sjuk.
- L51. Gosse, Stockholms slott, föll, stum av slag. (=B20)
- L52.+ Johan Mikaelsson, Malmbäckens sn, Småland, kraftlös och blind.
- L53. Nils Johansson, borgare, Arboga, Västmanland, mister förståndet.
- L54. Anders Olovsson, Skrukeby sn, Östergötland, dödfödd son. (=A4)
- L55. Gosse, 1,5 år, Västra Stenby sn, Östergötland, sväljer veteax.
- L56. Man, Björkebergs sn, Östergötland, hästen störtar.
- L57. Jakob, gosse, Björksta sn, Västmanland, dödligt sjuk, stum o. förlamad.
- L58.+ Ragnhild, nedtrampad av folkmassa vid Söderköpings kloster, Östergötland.
- L59. Bonde Sivattsson, Fägre sn, Västergötland, pest.
- L60. Densammes hustru, svullnad runt kroppen.
- L61.+ Tord Jeppesson, adelsman, Tiarps sn, Västergötland, maskar på åkern.
- L62. Birgitta, hustru, Stockholm, mask i örat.
- L63.+ Sven Bondesson, tjänare hos Linköpingsbiskopen, sårad i huvudet.
- L64. Andor, Hjalstads sn, Västergötland, böld i halsen.
- L65. Densammes hustru, "hjärtats förhärdelse och orenhet".
- L66. Gosse, 5 år, Eriksbergs sn, Västergötland, vilse i skogen under vallgång.
- L67. Birgitta, Ölmostads sn, Östergötland, förgiftad.
- L68. Gosse, 3 år, Motala sn, Östergötland, vilse i skogen. (=A9, där det korrekta händelseförloppet ges, dock ej = L66)
- Skoklosterhandskriften (översatta av Lundén i samma serie som ovanstående, till dessa mirakel saknas vittnesmål, den latinska texten finns ännu inte utgiven i sin helhet, men en utgåva är som nämnts ovan under förberedelse. Handskriften finns på Riksarkivet, i Skoklostersamlingen I nr 15 4●. (E 8913)
- L69. Gosse, 4 år, Hovs sn, Östergötland, svart böld på huvudet.
- L70. Kvinna, Vadstena, Östergötland, sonen kastade bort silversked.
- L71. Man, huvudet genomborrat av dolk.
- L72. Kvinna, vid Omberg, Östergötland, hastigsjukdom.
- L73. Hustrun till Vadstena klosterns godsförvaltare, tandvärk.
- L74. Densammes son, mask i örat, ville inte dia, nära döden.
- L75. Man från Mark, Västergötland, värk i benen.
- L76. Kvinna från Vallerstad, Östergötland, huvudvärk.
- L77. Kvinna från Västergötland, värk i benen.
- L78. Kvinna i Gränna, Småland, barnsnöd.
- L79. Man i Småland, förlorade en ko i skogen.
- L80. Kvinna i Varend, Småland, födde sjuklig son, som var under 1 år.
- L81. Kvinna i Småland, värk i armen.
- L82. Man i Söderköping, Östergötland, svårt sjuk ett halvår.
- L83. Yngling från Tjust, Småland, föll ned från en höjd och bröt revben.
- L84. Många sjöfarare, i storm.
- L85. Kvinna i barnsnöd 14 dagar.
- L86. Man drabbad av eldsvåda.
- L87. Kvinna i Söderköping, Östergötland, blind en månad.
- L88. Barn, 2,5 år, förlamat, kunde inte sitta.
- L89. Magnus Petersson, yngling, svårt sjuk i Motala sn, Östergötland.
- L90. Franciskanmunk, kraftlös.
- L91. Gosse, nästan dödsjuk.
- L92. Margareta, fattig kvinna, sjuk i huvudet, håravfall, blödning.
- L93. Botild från Linköping, Östergötland, körde släde ned i vak på Bråvikens is på väg hem från Uppland.

- L94. Flicka, 3 år, Östra Ingelstads by, Skåne, trillade ned i brunn (se även Olavsmiraklerna serie B).
- L95. Man från Eks sn, Västergötland, vansinnig i fem veckor.
- L96. Katarina Petersdotter, priorinna, Skänninge kloster, Östergötland, svårt sjuk.
- L97. Tjänare till klosterfogden Sigurd, Skänninge, sårad av sin berre.
- L98. Claus/Nils Wise, borgmästare, Stockholm, döv.
- L99. Sonen till en köpman, Stockholm, får gren i huvudet på resa från Stockholm till marknad vid Södertälje, en tjänare skulle fällde träd i hamnen Bockholmsund.
- L100. Tore Olovsson, Fivelstads sn, Östergötland, drev sina hästar som drog en vagn, han blev skadad av stång som han slog hästarna med.
- L101. Johan Andersson, Munktorp sn, Västmanland, svårt sjuk, stum.
- L102. Flicka, Arboga, Västmanland, döv i 3 år.
- L103. Gosse, Häradsammars sn, Östergötland, förtorkad hand och fot.
- L104. Nunna, Vårfruberga, Södermanland, svårt sjuk, sängliggande ett år.
- L105. Sven Svensson, tjänare, Dalsland, får pil i huvudet.
- L106. Kristina Arvidsdotter, Gudhem sn, Västergötland, dör i födslovända, barnet dödfött men lever sedan.
- L107. Hustru, Skärstad sn, Östergötland, besatt av djävulen.
- L108. Lars, timmerman, Stockholm, trillar i gatan från stege.
- L109. Håkan Larsson, Kopparberg, Dalarna, dödsjuk, till sängs ett halvår.
- L110. Gosse, Kuddby sn, Östergötland, kommer under vedlass.
- L111. Johan Cruse, Småland, gården brinner, lada med säd och hö hotad.
- L112. Flicka, Börstils sn, Uppland, blind i 3 år.
- L113. Nils Jönsson, Döderhult sn, Småland, sårad i armen av en fiende.
- L114. Man från Telemarken, Norge, svårt sårad av män som sänts att döda honom.
- L115. Knut Posse, riddare, sårad vid slaget vid Brunkeberg, Stockholm. (=Extra1)
- L116. "Flicka", 3 år, Udenäs sn, Västergötland, skällad under ölbrygning. (=B15)
- L117. Flicka, 4 år, Hammar sn, Närke, vilse i skogen. (=A10)
- L118. Tjänare hos Borgart, Örebro slott, Närke, vansinnig efter strid mot djävulen, blev våldsam, satt i bojor, flydde.
- L119. Enbjörn, Tun sn, Västergötland, svårt sårad av en granne.
- L120. Man från Frösunda sn, Uppland, dödsjuk, låg ett halvår.
- L121. Man från Vadstenatrakten, Östergötland, får spjut (eller hillebard) i bröstet.
- L122. Gosse, 6 år, Appuna sn, Östergötland, krossas av fallande träd, när fadern högg för att få ved.
- L123. Lars Johansson, fogde hos Nils Sture, svårt sjuk, kunde inte äta.
- L124. Tjänare hos Nils Sture, genomborrade av svärd.
- L125. Flicka, 2 år, Skänninge, Östergötland, drunknar i en tunna fylld med nybryggt öl.
- L126. Flicka, 3 år, Grava sn, Värmland, vilse i skogen.
- L127. Gosse, 12 år, Ullervads sn, Västergötland, skällad under ölbrygning, de som bar kar med hett vatten snubblade.
- L128. Gosse, Skalunda sn, Västergötland, förlamad i 3 år.
- L129. Gosse, 12 år, Asby sn, Östergötland, sparkad i huvudet av häst, stum.
- L130. Flicka, Vartofta härad, Västergötland, blind i 3 år.
- L131. Peter Pålsson, Odensvi sn, Östergötland, sårad i bröstet, lungan hänger ut.
- L132. Hustru, Korsberga sn, Småland, förlamad.
- L133. Arnäs socken, Ångermanland, monstrans stulen.
- L134. Flicka, 3 år, Spånga sn, Uppland, förlamad.
- L135. Flicka, Furingstads sn, Östergötland, besatt av djävulen.
- L136a. Magnus Bonde Filipsson, riddare, sårad av pil under belägring av Ståkeholm.
- L136b. Magnus son sjuk
- L136c. Magnus hustru sjuk.
- L137. Magnus Bonde förlorade guldring på åkern.
- L138. Olov Johansson, Korpo sn, Finland, spetälsk i 5 år.
- L139. Jon Olovsson, rådman, Skänninge, Östergötland, kunde inte äta under 5 dagar.
- L140. Hustru, Asby sn, Östergötland, dödfött barn.
- L141. Peter Johansson, Rolfstorps sn, Halland, räddade sin son ur eldsvåda.
- L142. Mikael Henriksson, tjänare hos Nils Sture, Ekesjö hovgård, Vallsjö sn, Njudung, Småland, förde jordtorvor till ö, drunknade.
- L143. Tjänare hos riddare herr Lindorm Björnsson, Västergötland, vansinnig vid resa från Bjurum.

Serie A

Förhör 28/85/9 1475.

Processus 1942-43 s. 76103, ofullständigt översatta till svenska.

A1. Tre borgare från Vadstena, Östergötland, isen bryter upp på Vättern. (Översatt i Bäärnhelm 1990)

A2. Kristina, 50 år, Rynna sn, Östergötland, (binne) mask i magen. (=L24) (Översatt i Bäärnhelm 1990)

- A3. Torer, 12 år, bondson, Ekebyborna sn, Östergötland, skadas vid höbärgning. (=L44)
- A4. Katarina, 28 år, hustru, Skrukeby sn (nu del av Högby sn), Östergötland, dödfött barn. (=L54)
- A5. Ingeborg, 50 år, föregående barns farmor, ögonsjukdom.
- A6. Peter, 4 år, Ljung sn, Östergötland, förlamad i sidan.
- A6b. Gunhild, flicka, Säby sn, Östergötland, förlamad.
- A7. Ingevald, Rinna sn, Östergötland, förlamad i 3 år.
- A8. Ragvald Jonsson, Tolstad sn, Östergötland, förlamad i 2 år.
- A9. Anders, 7 år, Motala, Östergötland, vilse vid höbärgning. (Inte samma som L68, men samma familj.)
- A10. Birgitta, 4 år, Hammar, Södermanland, skulle hämta kokkärl, vilse i skogen. (=L117)
- A11. Kristina, 50, fogdehustru Ljung sn, Östergötland, vanställd i ansiktet.
- A12. Lars Ragvaldsson, 50, Heda, Östergötland, ögonsjukdom, blind i 3 år.
- A13. Kristina, 15, Heda, Östergötland, epilepsi.
- A14. Nils, 6 år, Hammar, Södermanland, kniv i ögat under lek.
- A15. Katarina, 8 år, Mjölby, Östergötland, trillade i ån från bro. (Översatt i Bäärnhielm 1990)
- A16. Magnus Jonsson, 53 år far till föregående, Mjölby, Östergötland, ögonsjukdom.
- A17. Ingrid, 38 år, Hjo, Västergötland, eldsvåda under torkning av lin.
- A18. Petrus, 44 år, kyrkoherde, Skärkind, Östergötland, eldsvåda.
- A19. Lars på Hågen, 50 år, Söderköping, Östergötland, staden brinner.
- A19b. Karl Kristoffersson, 44 år, granne till samme, samma eldsvåda.
- A20. Lars Ingmarsson, 50 år, Veta sn, Östergötland, förgiftad i benet på resa till marknad i Söderköping.
- A21. Håkan i Söderköping, 6 år, Normlösa sn, Östergötland, trillar ur vagnen på resa. (=L11)
- A22. Amund, 40 år, Ask sn, Östergötland, sinnessjuk.
- A23. 3 borgare, Skänninge, Östergötland, tappade handelsvaror i floden. (=L33)
- A24. Katarina, 50 år, Vadstena, Östergötland, kunde inte amma sina barn. (=L31)
- A25. Birgitta, 7 år, borgardotter, Vadstena, Östergötland, plötsligt sjuk.
- A26. Lars, 58 år, skräddare, Vadstena, Östergötland vanställd i handen. (=L32)
- A27. Per, 12 år, Motala, Östergötland, drunknar under fiske. (=L10)
- A28. Ingrid, 3 år, väpnares dotter, Vånga sn, Östergötland, insjuknar. (=L9)
- A29. Katarina, 50 år, nunna, Vadstena, Östergötland, döv.

- A30. Anna Persdotter, 50 år, nunna, Vadstena, dödssjuk. (1455, pest se Fröjmark 1992 s 153)
- A31. Helena Håkansdotter, 26 år, nunna, Vadstena, Östergötland, svår heshet.

Serie B

- Förhör 7/10 1475.
Processus 1942-43 s. 108123.
- B1. Ingrid, 30 år, Bursrud sn, Småland, räddad från drunkning vid kyrkoresa.
- B2. Elavus Håkansson, 40 år, Vreta sn, Östergötland, epileptisk.
- B3. Ingegerd, 40 år, Vederslöv sn, Småland, födde tvillingar, båda dödfödda, eller eventuellt bara den ena.
- B4. Nils, 1 år, Hagebyhöga sn, Östergötland, kröp till skogs på natten.
- B5. Katarina, 60 år, Frödinge sn, Småland, tungan svullen.
- B6. Katarina, 50 år, Älvestad, Östergötland, plötsligt sjuk.
- B7. Margareta, 40 år, Finspång, Östergötland, skadad i ögat.
- B8. Sven Klemetsson, 30 år, Torpa sn, Östergötland, sinnessjuk 2 veckor.
- B9. Olof Månsson, 30 år, Styra sn, Östergötland, besatt. (=L45)
- B10. Lars, 6 år, Hagebyhöga, Östergötland, bröt benet under lek i lada.
- B11. Olof, 3 år, Visnum, Värmland, skadad under vedhämtning.
- B12. Jakob Hansson, borgare, Vadstena, Östergötland, skadad av vapen.
- B13. Ragvald, 8 år, Väversunda, Östergötland, benet vanställt.
- B14. Karl Håkansson, 30 år, Alseda, Småland, föll från hästen på väg från kyrkan
- B15. Esbjörn, 3 år, Udenäs, Västergötland, skållad under ölbryggnig. (=L116)
- B16. Nils, 42 år, Korsberga sn, Västergötland, svårt sjuk.
- B17. Katarina, 28 år, Svanshals sn, Östergötland, död i födslovänder.
- B18. Heruelsus, 2 år, föregåendes son, trillade i golvet.
- B19. Johan, 1,5 år, Fivelstad, Östergötland, kröp ur sängen o. frös ihjäl. (1461 eller 1471)
- B20. Henrik Larsson, 10 år, vid hovet, föll och bröt benet. (=L51)
- B21. Kristina, 3 år, Svarttorp sn, Småland, skadade sig under lek med kniv. (=L8)

Serie Extra, Strödda mirakler

Processus 1924-43 s. 177, 193197.

DAVID (D)

Extra 1. Sigge Larsson väpnare skadad i krig, med Knut Posse

Extra 1b. Knut Posse riddare, skadad i krig.

(=L 115)

Extra 2. Nils Jeppsson, 36 år, dansk, Malmö, skadad under vedhuggning.

Extra 3. Margareta, 15 år, dotter till dansk riddare, böld i ögat.

Extra 4. Sven, 20 år, Bergkvara, borg vid Växjö, Småland, krossad av flotte för transport till borgen då flotten tjärades. (Översatt i Bäärnhielm 1990)

Extra 5. Magnus Larsson, 40 år, Saltvik, Åland, vattusot.

Extra 6. Ida, 1 år, väpnares dotter, Skärkind sn, Östergötland, svårt sjuk.

Extra 7. Helena, 6 år, Ekeby sn, Östergötland, besatt av demoner.

Extra 8. Birgitta, 10 år, Vadstena, Östergötland, förlamad.

Extra 9. Hemming (Gadh), linköpingsbiskopens kansler, ont i örat.

Död ca år 1082, Grav i Munktorp, Västmanland

Miraklerna nämnda i ett rim-officium från senare delen av 1400-talet, när mirakelsamlingen uppräntades okänt.

Lundén, T. *Sveriges missionärer, belgon och kyrkogruddare*. Storuman 1983. (Latin och svenska, miraklerna s. 266-267)

1. Sämt sjömän förlig vind. (=För sjöfarare till deras mål.)
2. Lossat kedjefångars händer.
3. Gosse låg i brunn i tre dagar.
4. Vådeld som hotar hus och ladugård slutar när Davids bild bärs runt.
5. Sinnessjuk blir frisk.
6. Pojke kräks upp nål.
7. Botar lamhet.